

BUDAI VÁR — GELLÉRTHEGY — KRISZTINAVÁROS — TABÁN — VÍZIVÁROS

VÁRNEGYED

2025.

július

1. — 09

10

SEGÍTÜNK, HA BAJ VAN

Szabadhegy Péter
a Magyar Máltai Szeretetszolgálat elnöke

CSATA A VÉRMEZŐÉRT

Budavár nem kér
a Főváros ötleteiből

9

RAJZANAK A ROLLERESEK

Az új KRESZ hozhat
csak megoldást

14

MÁRAI LENÉZTE A FOCIT

Szerinte megárthat
a túl sok sport

31

A BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLATA

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

SZAKORVOSI RENDELŐINTÉZET

1122 Budapest, Maros u. 16/b.
Központi időpontfoglalás:
06-70/657-1249; 06-70/657-1245
H-Cs: 7.30-16.00 óráig,
pénteken 7.30-14.00 óráig
e-mail: info@marosrendelo.hu
www.marosrendelo.hu
Vezető:
Mechler András

FELNŐTT HÁZIORVOSI RENDELŐK

1015 Budapest,
Csalogány u. 22-24.
1016 Budapest, Zsolt u. 6.
1013 Budapest, Attila út 63.
1014 Budapest, Tárnok u. 9-11.

GYERMEKORVOSI RENDELŐK

1012 Budapest, Mikó u. 12.
Telefon:
06-1/375-7173,
06-1/375-7539

1011 Budapest, Markovits I. u. 2.
Telefon:
06-1/202-0937,
06-1/201-6162

CSALOGÁNY UTCAI HÁZIORVOSI RENDELŐ

1-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Zempléni Tibor
Tel: 06-1/201-3392

2-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Nagy Ágnes Helga
Tel: 06-1/770-1056

3-as felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Mezősi Károly
Tel: 06-1/201-3762

4-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Majoros Márkó
Tel: 06-1/201-5415

5-ös felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Antal Dániel
Tel: 06-1/201-5415

6-os felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Bodroghelyi László
Tel: 06-1/201-7125

ZSOLT UTCAI HÁZIORVOSI RENDELŐ

7-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Csupor Emőke
Tel: 06-1/375-0002

8-as felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Nagy János
Tel: 06-70/428-4629

ATTILA ÚTI HÁZIORVOSI RENDELŐ

9-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Papp Viktória
Tel: 06-1/375-6551

10-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Borcsányi Judit
Tel: 06-1/375-6046

11-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Lukács Imre
Tel: 06-1/375-6046

12-es felnőtt háziiorvosi körzet

Dr. Kálmán Eszter Anikó
Tel: 06-1/213-7334

13-as felnőtt háziiorvosi körzet

Dr. Lukács Imre
Tel: 06-1/375-6046

TÁRNOK UTCAI HÁZIORVOSI RENDELŐ

14-es felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Szabó Krisztina
Tel: 06-1/356-7125
Tel: 06-20/598-0677

15-ös felnőtt háziiorvosi körzet
Dr. Vasadi Ágnes
Tel: 06-1/356-7125,
06-30/845-1854

A rendelések idejéről
tájékozódjon az interneten:
www.marosrendelo.hu

Az egységes ügyeleti hívószám felnőttek és gyermekek esetében is: **1830**

A hívás során a mentőszolgálat szakembere felméri a beteg állapotát, és az adott helyzetre legmegfelelőbb megoldást kínálja. Ez lehet telefonos tanácsadás, ellátóhelyre irányítás, ügyeletos orvos küldése, vagy sürgős esetben mentőautó riasztása.

Szép Vérmezőt!

Felizzottak a járdák és a házfalak, a negyven fokot ostromolja a hőmérő higanyszála. De felizzottak a kerületi Facebook-csoportok is, miután a fővárosi főkertész arról írt, hogy a Vérmező évek óta tervezett felújításából bizony nem lesz semmi. Mégpedig azért, mert – szavai szerint – a főváros zöldfelület-fejlesztési képességei az utóbbi években nagyon lecsökkentek, és mert pártpolitikai csaták örvényébe került a terv.

Ezzel szemben tény, hogy az I. kerületi önkormányzat 200 millió forintot folyósított évekkel ezelőtt a Fővárosi Önkormányzatnak, hogy ebből a pénzből valósuljon meg a Vérmező élhetőbbé tétele. Tehát a pénz évek óta a Fővárosnál van, de a tervezésnél, padok felújításánál és kukák cseréjénél több nem történt. Ráadásul a tervek csak egy bizonyos terület, a Vagon Étterem környékét érintették, és csupán egyetlen sétány újult volna meg, a javasolt futópályának, valamint a közvilágítás megújításának pedig már híre-hamva sem volt.

Könnyen belátható, hogy egy hulladékgyűjtő-cserét nem lehet parkfelújításnak nevezni. A kerület ezért jogosan kéri vissza az évek óta fel nem használt összeget, mivel a kerület vezetése végre egy XXI. századi, modern parkot szeretne látni a város közepén, akkor is, ha az a Főváros tulajdona. Mert már nagyon régóta megérdemeljük.

Kuthi Áron
főszerkesztő

4 GYALOGOSOK
Nyolc helyen javulhat a közlekedés

5 KÖZÖSSÉG
Egyre többen jönnek a Czákó sportközpontba

6 TESTÜLETI ÜLÉS
Az életjáradék-rendeletől az új óvodai vezetőig

13 KÖZBIZTONSÁG
Folytatódnak a közös ellenőrzések

19 MÚZEUMOK ÉJSZAKÁJA
Sikeres nyárnyitány a Várnegyedben

20 CSERKÉSZEK
Így telnek a föld alatti csapat hétköznapijai

22 VÁROSI SÉTÁK
Budavár mélyére visznek a tematikus túrák

26 FOGADÓÓRÁK
Az önkormányzati képviselők elérhetőségei

28 HÍRESSÉGEK KONDITERME
Ahol még maga Arnold Schwarzenegger is megfordul

30 BRINGAMUSTRA
Szerszámok erdeje a kisműhelyben

33 FŐHAJTÁS
Emléktáblát kapott Rajkai Mihály vendéglős

34 FELSZABADÍTÁS
Kellett a magyar léleknek Görgyeiek 1849-es sikere

36 OSTROM 80
A Bethlen-udvar idős krónikása

38 FELHÍVÁS
Nem lakáscélú ingatlanokra lehet pályázni

39 BÁRZONGORISTA
Tizenhat éve játszik a Dérynében Boronkay Ibolya

44 PROGRAMAJÁNLÓ
Minden, ami kultúra: ezt kínálja a MáraiKult

Szerkesztőségünk elköltözt!

Új címünk: 1013 Budapest, Krisztina krt. 73.

Következő lapszámunk július 29-én jelenik meg.

beköszönő

tartalom

Gyalogosbarátabbá válik a közlekedés

Újabb mérföldkövéhez érkezett a kerület gyalogos forgalmának biztonságosabbá tételét célzó közlekedés-fejlesztés. A gyalogátkelők tervezésére az év elején írt ki, majd bonyolított le közbeszerzést az önkormányzat, nyolc helyszínre:

1. Attila út 2. előtt a gyalogos átkelőhely jelzőlámpás csomóponttá történő átalakítása
2. Attila út 89. előtt új gyalogos átkelőhely kialakítása
3. átkelőhely tervezése a Donáti utcánál, a Mária térnél
4. Batthyány utcában a Hattyú utcai – Erőd utcai torkolatnál a gyalogközlekedés biztonságosabbá tétele
5. Batthyány utca – Ostrom utca kereszteződésénél forgalomlassító kiemelés a csomópontban, ahol felmerült egy esetleges körforgalom kialakítása is
6. Attila úton a Dózsa György szobornál, a Palota úti lehajtónál a gyalogos és közúti közlekedés biztonságosabbá tétele, jelzőlámpás kereszteződés kialakítása
7. Várfok utca – Mátray utca kereszteződésénél a gyalogos átkelés biztonságosabbá tétele küszöb építésével, útpálya beszűkítéssel

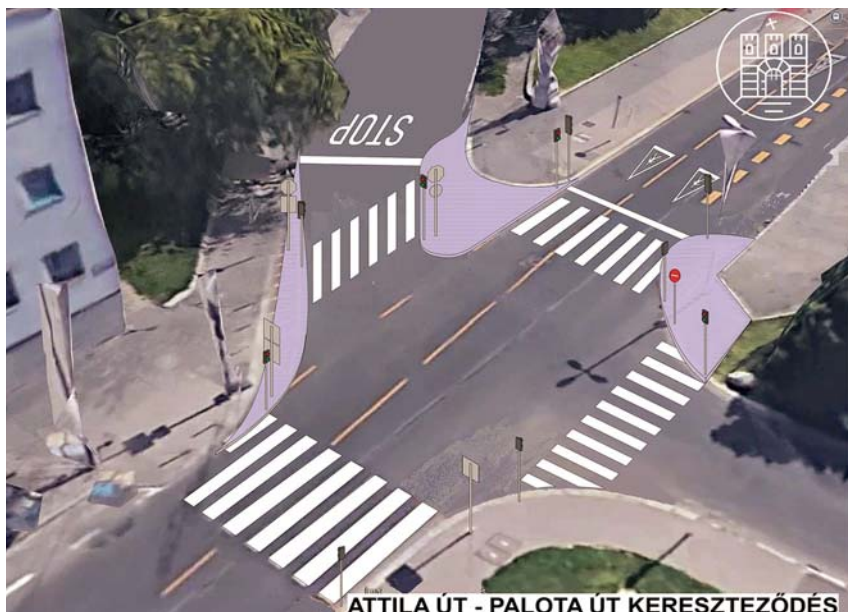
Az Attila út 2. előtt jelzőlámpa fogja segíteni az átkelőket

A Várfok utca – Mátray utca csomópontjánál szűkítik és megemelik az útpályát

A Batthyány és Ostrom utca csomópontban felmerült egy körforgalom építése is

ATTILA ÚT - PALOTA ÚT KERESZTEZŐDÉS

8. Logodi utca – Mikó utca – Tábor utca – Gránit lépcsőnél a többszörös szintbeli és többirányú kereszteződésnél a gyalogos közlekedés biztonságosabbá tétele, az átkelés biztosítása

A kivitelezéshez szükséges hatósági engedélyeket megszerezték, a nyertes tervezőiroda pedig az előzetes terveket már be is mutatta. Böröcz László polgármester jelezte, hogy az elképzelés szerint ősszel fogják kiírni a kivitelezésre a közbeszerzést, azaz várhatóan jövő év elején kezdődhet el a tulajdonképeni munka.

A Budavári Önkormányzat jelenleg vizsgálja a Víziváros és a várszoknya átfogó forgalomcsillapítási lehetőségeit, mindennek hiányában nem lehet elkezdni egy ilyen összetett munkát.

AB

Egyre többen jönnek a Czakóra

Második alkalommal rendezett apák napi programot a Budavári Önkormányzat a Czakó utcai Sport- és Szabadidőközpontban, ahol a mozgás mellett közösségi élményekkel, hasznos egészségügyi tanácsokkal és szűrésekkel ünnepelték az egészséges életmódot és az édesapákat.

Apukák, anyukák, gyerekek, nagyszülők – minden generáció képviseltette magát, és mindenki megtalálhatta a számára legkedvesebb programot az I. kerület naphegyi sportközpontjában június 15-én. A napot lendületes edzéssel indította Rubint Rella fitneszedző, majd Gyórfi Pál, a Mentőszolgálat szóvivője moderálásában egy nagyon fontos beszélgetést tartottak Zacher Gábor toxikológussal a függőségek megelőzéséről, a családi felelősségről és a nyílt párbeszéd fontosságáról. Zacher Gábor ezúttal is hangsúlyozta a nem kimondásának fontosságát, hogy a kábítószer felkínálására mi magunk és gyermekeink is mindig tudjunk nemet mondani.

A kisebbeket interaktív koncerttel várta Kovácsovics Fruzsina, balett-bemutatóval készültek Rujsz Edit balettoktató növendékei, és megtudhattuk azt is, hogyan lesz egy négylábúból terápiás kutya a Dr. Mancs Alapítvány jóvoltából. A rendezvényre ellátogatott többek között

Fazekas Csilla alpolgármester és a MáraiKult igazgatója, Ivády Nóra.

– Jó látni és tapasztalni, hogy egyre több kerületi lakos veszi igénybe a Czakót, az apák napi rendezvényeinkre is szép számmal látogattak ki – értékelt lapunknak a Czakó utcai Szabadidő- és Sportközpont megbízott vezetője, Csuri Ferenc. A kétszeres Európa-bajnoki bronzérmes paralimpikont arról is kérdeztük, hogy mik a tapasztalatok a Budavári

Önkormányzat kihívás hónapjával kapcsolatban. Ahogy fogalmazott, sikersztoriként tekintenek a kihívás hónapjára, akárcsak az apák napi rendezvényre. Sok pozitív visszajelzést kapnak a lakosságtól. Az elmúlt hónapban az egyik legnépszerűbb foglalkozás a thai chi volt, de a street workout-ra is sokan csatlakoztak, mint megtudtuk, volt aki kifejezetten ezért jött vissza vidékről. Többen is érdeklődtek, hogy a jövőben is várhatóak-e hasonló sportos foglalkozások. Csuri Ferenc szerint előre mutató és kifejezetten jó, hogy az új önkormányzati vezetés nagy hangsúlyt fektet a mozgás, az egészséges életmód népszerűsítésére.

-balogh

Fotó: Vadnai Szabolcs

Forrás: Böröcz László Facebook-oldala

Magaságyságok az oviban. Az önkormányzat a Magyar Kertörökség Alapítvánnyal összefogva étellel teli környezetet teremtettek a Tigris utcai óvoda udvarán azzal, hogy magaságyságokat hoztak létre. Az óvodások az óvónők és Zakar András főkertész segítségével maguk ültettek be fűszernövényeket és zöldségfélét. „A kis kertészek nemcsak palántákat, hanem figyelmet, szeretetet és érdeklődést is ültettek a földbe. A kertészkedés játékos tanulás, amely közben a természethez, a gondoskodáshoz és a közös munkához is közelebb kerülnek” – írta közösségi oldalán Böröcz László polgármester. Fazekas Csilla alpolgármester asszony a gyerekekkel közösen öntözte meg a frissen ültetett zöldségeket, gyümölcsöket és fűszernövényeket: „Miközben lelkesen ültetnek, locsolnak, gondoskodnak – a gyerekek sokat tanulhatnak a természet körforgásáról, türelemről és felelősségről is.”

A Magyar Kertörökség Alapítvány civil ernyőszervezetként történelmi kertek megóvásában, népszerűsítésében vesz részt, aktív szerepet vállal a kertörökség kutatásában, fenntartható kezelésében, fejlesztésében.

(AB)

Fókuszban az észszerűsítés

Életjáradékról, új óvodai vezetőről, a Magdolna-toronyról döntöttek a képviselők

A nyári szünet előtti utolsó testületi ülését tartotta a Budavári Önkormányzat, a képviselők többek között a Mária Magdolna-torony hasznosításáról, a bölcsődevezetői pályázat kiírásáról, a kerületi életjáradék-modell kiszámíthatóbb működéséről is döntöttek. Az ülést áramszünet szakította félbe, így fél órát várni kellett a folytatásra.

Végző szakaszához ért az önkormányzati feladatellátással összefüggő strukturális átalakulás több hónapos folyamata. Július elsejével az eddig hat, kizárólagosan önkormányzati tulajdonú cég feladatait a Budavári Városüzemeltetési Kft., a Budavári Városfejlesztő és Vagyongazdálkodási Kft. és a Budavári Községi Nonprofit Kft. veszi át. A jelenkori önkormányzati rendszer indulása óta a legtöbb önkormányzatnál létező Gamesz Budaváron több mint három évtized után megszűnik mint cég, de tevékenysége természetesen változatlan, a feladatellátás folyamatos marad. Jogköreit, munkatársait a Budavári Városüzemeltetési Kft. veszi át.

Böröcz László polgármester újfent hangsúlyozta, hogy az átalakítás célja az önkormányzati feladatvégzés párhuzamosságainak felszámolása, és egy támogató, szolgáltató jellegű önkormányzat létrehozása az átláthatóság és a vagyongazdálkodási hatékonyság biztosítása mellett. Itt említette meg, hogy bérleti díjak beszedésének elmulasztása miatt az elmúlt önkormányzati ciklus több száz millió forint kintlevőséget halmozott fel. Az új működési modell hatékony vagyongazdálkodást tesz lehetővé.

Kiszámítható lesz az életjáradék

A képviselők döntöttek az életjáradék-támogatási rendelet módosításáról. A szabályozás lényege, hogy az önkormányzat lehetővé teszi életjáradék kifizetését a lakástulajdonos számára a tulajdonáról való lemondásért cserébe. Ezt a lehetőséget még az előző ciklus teremtette meg, de nem volt rá jelentkező. Ezért a kerület vezetése most megvizsgálta a máshol érvényben lévő hasonló rendeleteket, és ezek figyelembevételével egyszerűbb, átláthatóbb értékszámítási módszert hozott létre.

Böröcz László elmondta, hogy a rendelet előző formájában azért nem működött, mert az értékszámítás alapját megadó táblázat nem is képezte a rendelet részét, a számítási módszer bonyolult volt. A kifizetéssel a járadékos saját, vagy családjának az életszínvonalát tudja nagy mértékben növelni.

Az elfogadott javaslat szerint a havi rendszerességgel fizetett életjáradék mértéke a jogosult szerződéskötés-

kori életkorának figyelembevételével az ingatlan forgalmi értékének az adott életkorhoz igazítva megállapított ezreléke – 65 év esetében 2,3 ezrelék, míg 80 évesek esetében 3 ezrelék havonta. Az egy összegű életjáradék mértéke az életjáradéki szerződés tárgyát képező lakás értékbecslés által megállapított értékének 15 százaléka, a szerződéskötéskor 80. életévüket betöltött jogosultak esetében 20 százaléka.

Elfogadták a tűzoltóság beszámolóját

A testület elfogadta a tűzoltóság 2024-es jelentését, a hatóság nevében Ribai László Ádám tűzoltó százados, a Kosciuszkó Tádé utcai tűzoltóság vezetője jelent meg. A Budavári Katasztrófavédelmi Őrs, más néven Budavári Őrs bajtársait nemcsak az I. kerületbe szólítják baj esetén, mert emellett ellátja a II. és XII. kerület, valamint Budakeszi, Budajenő, Nagykovácsi, Remeteszőlős, Telki tűzoltási és műszaki mentési feladatait is. A képviselők elé terjesztett és elfogadott éves jelentés tartalmazza a II. kerületre vonatkozó adatokat is, mivel a Budavári Őrs szervezetileg a II. kerületi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság alá tartozik. A statisztikák szerint e két kerületben 2024-ben összesen 604 tüzeset és 1040 műszaki mentést, beavatkozást igénylő eset miatt kellett kivonulniuk.

Fazekas Csilla alpolgármester, Böröcz László polgármester, Sölch Gellért jegyző és Bartos Diána aljegyző | Fotók: Földházi Árpád

Új óvodai vezető

A Brunszvik Teréz Budavári Óvodák igazgatói posztjára három pályázat érkezett, a képviselő-testület pedig úgy döntött, hogy ezek közül Halmai-Mészáros Edit Évát fogadják el, így őt bízák meg az intézmények igazgatásával. Az önkormányzat vezetése megköszönte Balogh Andrea távozó intézményvezető munkáját.

Közben intézményvezetői pályázatot hirdettek meg az Egyesített Bölcsődék vezetői posztjára is, mivel Kopányi Ivetnek a megbízása 2025. október 31-én lejár.

Halászbástya és Mária Magdolna-torony

Döntés született a Halászbástya és a Mária Magdolna-torony nyitvatartási rendjéről és a belépőjegyek díjainak meghatározásáról. Panorámajegyet vezetnek be, amely a Halászbástya felső kilátóterasa és a Mária Magdolna-torony együttes megtekintésére jogosít, és amelynek a jelenleginél kedvezőbb ára (mindkét helyszínre 2500 Ft a teljes árú jegyár és 1250 Ft kedvezményes jegyár) ösz-

Kiadó helyiségek

Az önkormányzat nem lakás céljára szolgáló helyiségek határozott idejű bérleti jogának elnyerésére írt ki nyilvános pályázatot, az ingatlanok listáját a Polgármesteri Hivatal elérhetővé teszi a budavar.hu oldalon. (Teljes lista a 38. oldalon)

Közmeghallgatás a Városházán

Június 26-án közmeghallgatást tartott a Budavári Önkormányzat, ahol részt vettek a Polgármesteri Hivatal és az önkormányzati cégek vezető tisztviselői is. Az érdeklődők előzetesen küldhették el, illetve a helyszínen is feltehetik kérdéseiket. A mintegy négy és fél óras közmeghallgatás közérdeklődésre számot tartó témáiról következő lap-számunkban adunk hírt.

tönözheti a látogatók mindkét helyszínre történő belépését. Fontos tudnivaló, hogy a kerületi lakosok ingyen látogathatják mindkét látványosságot.

Böröcz László megjegyezte, cél, hogy minél hatékonyabban hasznosítsák a turisztikai látványosságokat. A szerződésmódosítás tartalmazza az üzemeltetési finanszírozásának feltételeit, továbbá a toronyban egy, a turisztikai látványossággal összekötött esetleges vendéglátóhely kialakításának lehetőségét, amelyet a Budavári Városüzemeltetési Kft. intéz. A torony, igazodva a Halászbástyához szeptember 30-ig minden nap 9 és 21 óra között tart nyitva. A döntés előzménye, hogy az önkormányzat 2025. január 31-én átvette a Mária Magdolna-tornyot az eddigi üzemeltetőtől, amely több mint 20 millió forintos tartozást halmozott fel.

Balogh-Kuthi

Felújítják az Ördög-árkot

A Vérmezőnél a Déli pályaudvar felé közlekedők fellélegezhetnek, kis késséssel ugyan, de itt befejeződött az Ördög-árok föld alatti modernizációja. A föld alatti patak medrét egészen a torkolatig szükséges rendbe tenni, a következő ütemet most készíti elő a Fővárosi Csatornázási Művek (FCSM), célpontban a Krisztina körút Horváth-kerti szakasza.

A Krisztina körút 18. szám magasságában 2024. november 18-a óta zajlanak útfelbontással és tereléssel járó munkálatok. Az FCSM a régi, elhasználódott szenny- és csapadékvíz főgyűjtő vezetékek teljes cseréjét és megerősítését végzi (új csőanyaggal, korszerű alagútépítési technológiákkal, burkolatbontás minimalizálásával) érintve a Krisztina körút nagy részét. A Mikó utca és Krisztina körút 30. között idén április 30-án tervezték a munka második ütemének befejezését, azonban ez nem történt meg. Az FCSM lapunkat arról tájékoztatta, hogy az említett helyen egy közel 5 méter átmérőjű fővezeték több ütemben történő belső újjáépítését, felújítását végzi felszín alatti építési technológiával, egészen a Mészáros utcáig bezárólag. Az említett szakasz befejezésre – optimális esetben – április 30-ig került volna sor, de a tavaszi záporok hátráltatták a munkálatokat. Csapadékos időben ugyanis az egyesített rendszerű csatorna üzemi vízszintje jelentősen megemelkedik, megnövekedett terhe-

Fotó: Kuthi Áron

lésű üzemállapotban nem lehet a fővezetékben munkát végezni. A munkát mindezzel együtt is még a szerződéses határidőn belül befejezték. A szakkivitelező cég levont (az építőgépeket kiemelték, az ideiglenes létesítményeket kiszerelték), már a műszaki átvétel is megtörtént.

A forgalmi rend az eredeti állapot szerint visszaállt. A mintegy 100 méter hosszú szakasz elkészültét követően azonban hamarosan kezdődik a III. ütem, amely a Krisztina krt. 79. és Krisztina tér közötti 175 méteres szakaszt érinti. A társaság itt a kivitelezőt még nem választotta ki, de már a munkaterület előkészítése folyik. A rekonstrukció várhatóan 2025 nyarán indulhat.

Ambrus Balázs

FELHÍVÁS

IGÉNYELJE ÖN IS AZ ÖNKORMÁNYZATI ÉLETJÁRADÉKOT!

Az Budavári Önkormányzat lehetővé teszi életjáradék kifizetését a lakástulajdonos számára a tulajdonáról való lemondásért cserébe. Az új szabályozás célja, hogy átláthatóbb feltételek mellett lehessen életjáradéki szerződést kötni.

- ✓ **Pontosabb jogosultsági feltételek**
- ✓ **A 30 m² alatti lakások is bevonhatóak**
- ✓ **Átlátható táblázat alapján történő egyszeri és havi járadék-kifizetés**
- ✓ **Gyorsabb eljárás, egyszerűbb ügyintézés**
- ✓ **A módosítások a már folyamatban lévő ügyeket is érintik**

Érdeklődni az alábbi ügyfélszolgálati telefonszámokon lehet:

+36-1/458-3030, +36-1/458-3025, +36-1/225-7276,

illetve e-mailen: hivatal@budavar.hu

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

Az egyösszegű életjáradék mértéke az ingatlan értékének 15 százaléka, a szerződéskötéskor 80. életévüket betöltött jogosultak esetében 20 százaléka. A havi életjáradék mértéke az ingatlan értékének az adott életkorhoz igazítva megállapított ezreléke: 65 év esetében 2,3 ezrelék, 80 év esetében 3 ezrelék.

Vita a Vérmezőről

Megelégelte a kerület vezetése a Fővárosi Önkormányzat tehetetlenségét

Bár a Vörösmarty téri közparkja, mely történetiségét és elhelyezkedését tekintve is nagy jelentőségű, megjelenésében ezt mégsem képes kellő módon reprezentálni. A kerület-főváros összefogás nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, ezért Budavár Önkormányzata maga döntene a park teljes körű rehabilitálásáról. Az első lépés a terület saját kezelésbe vétele lenne.

A környéken élők panaszai orvoslására az önkormányzat még 2022. augusztus 18-án megállapodást kötött a Fővárosi Önkormányzattal a (főváros tulajdonában és kezelésében álló, de az I. kerület területén lévő) park rehabilitálására. Az első ütemben ennek keretében újulhattak meg a padok és a Szitakötő játszótér, illetve a kukákat is kicserélték, ugyan a korábban meglévő 110 helyett már csak 50 darabot helyeztek ki. A munka elvégzésére kijelölt Főkert kérésére a kerület elfogadta a határidő csúszását, így a projekt első üteme (a tervezett 2022 vége helyett) 2023. május 31-ére készült el és 60 millió forintba került.

Munkavégzés nincs, csak új határidők

A munka második üteme ambíciózusabb célokat tűzött ki, amit az is jelez, hogy erre már Budavár 140 millió forintot utalt át a fővárosnak, ez fedezte volna a park teljes közvilágításának kiépítését és egy bő másfél kilométeres futókör kialakítását. Az eredeti vállalási határidő itt 2023. év vége lett volna, de a kerület ez esetben is rugalmasságot mutatott (annak ellenére, hogy időközben V. Naszályi Márta polgármester jobboldali ellenzéke került többségbe a képviselőtestületben), így 2024. október 31-ig tolódtott ki a határidő. Egy nappal ennek lejártá előtt azonban újabb határidő-módosítást kért a főváros, a műszaki tartalmat pedig úgy módosították közben, hogy egyszerűen elhagyták belőle a futókört, a teljes közvilágítás rendbetétele helyett pedig csupán a Vagon étterem környezetét és az Attila úttól odavezető sétányt látták volna el megfelelő közvilágítással. A drasztikus tartalomcsökkentés nyomán ez a Vérmezőnek csupán a 4,8 százalékát érintette volna.

Bárdóczi Sándor, a főváros főtájépítésze arra utalt közösségi oldalán a posztjában, hogy 2024-ben, amikor jelezték az újabb határidő-módosítási igényüket, már nem volt az akkori polgármester, V. Naszályi Márta mögött olyan közgyűlési többség, ami a határidő közös módosítását el tudta volna végezni, „ezért a projekt a helyi pártpolitikai csatározások örvényébe került”. A fentiek alapján azonban látható, hogy ez az indok nem

Forrók: Tari Tamás

áll stabil lábakon, hisz az új többség is hozzájárult akkor, így a késlekedés okát másutt kell keresni.

Ugyan a főváros újra jelezte, hogy kész továbbra is megvalósítani a projektet, ha a határidő-módosítás megtörténik, a legújabb változatból azonban a kerület már nem kért, hiszen abban közvilágítás-fejlesztésről már szó sem volt.

Böröcz László polgármester azt írta, a kerület a következő öt évben saját beruházásban hajlandó a 140 millió forintnál jóval nagyobb összeget fordítani a Vérmezőre, ehhez viszont kell, hogy a Főváros adja át a parkot a Budavári Önkormányzatnak. Emellett a kerület által átutalt pénz is visszakövetelik.

A Vérmező park tulajdonba vételéről a Városháza a közeljövőben egyeztetne a parkot tulajdonló Fővárosi Önkormányzattal, a tárgyalásnak konkrét időpontja azonban még nincs.

-ambus

Fotók: Tóth Tibor és László András

Mindig ott vagyunk, ahol baj van, és segítünk

A máltaiak nélkülözhetetlen, mégis sokszor láthatatlan munkát vállalnak

Szabadhegy Péter, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat új elnöke a tavaly 83 évesen elhunyt Kozma Imre örökségét, a rászorulóknak szolgálatának feladatát viszi tovább. A máltaiak küldetése jól tenni az emberekkel, az ügy mögött 6800 dolgozó és 4000 önkéntes áll. A pénzügyi és diplomata karriert a szeretetszolgálatért otthagyó szakembert a szervezet I. kerületi és országos feladatairól, de a szuverenitás mibenlétéről is kérdeztük.

– Nem a legfontosabb kérdés, de kezdésként árulja el, honnan került a nevében ékezet az y-ra?

– 1686-ban, amikor Szabadhegy János – tíz generációval feljebb – megszerezte a nemességet, akkor így írták. A név végén lévő i betűt helyettesíti. Amikor édesapám az 1930-as években elemi iskolában tanult, akkor még nemhogy így tanították, de a tankönyvben a Szabadhegy volt a példa. Megjegyzem, Batthyány-nál is hiányzik az i, mégis tudja mindenki, hogy kell mondani.

– Öt hónapja választották a Magyar Máltai Szeretetszolgálat elnökévé. A pénzügyi, illetve diplomata karrierje hol találkozott először a karitatív munkakörrel?

– A Máltai Lovagrendbe 1989-ben vettek fel. Ebben az időben minden magyar tag külföldön élt. Én magam is Amerikában születtem, 1991-ben, harminc éves koromban költöztem Magyarországra. Még az észak-amerikai delegáció tagjaként első operatív munkám az első – egyébként épp Magyarországon megrendezett – mál-

tai nemzetközi mozgássérült tábor volt, aminek akkor én voltam a parancsnoka.

– **Miután elfoglalta irodáját a Batthyány téri központban, milyen megoldásra váró feladatokkal, kihívásokkal szembesült?**

– Kozma Imre atya 36 évig vezette alapítóként a Szeretetszolgálatot, a legfontosabbnak az ő örökségének a továbbvitelét tartom. Ez az örökség a Máltai Lovagrend karitatív missziója: a katolikus keresztény hit védelme és a rászorulóknak szolgálata.

– **Ez itt az országos projektek szervezési központja? Innen koordinálják az országban futó összes programjukat?**

– Nem. Ez egy kiszolgáló és irányító központ, s bár van például egy idősek otthona, a földszinten pedig egy egészségügyi központ és hajléktalanellátó, de a munkánk nagyobb részét regionális szinten, decentralizálva végzik munkatársaink.

– **Az egészségügy, szociális ellátás, vészhelyzetkezelés területén rendkívül sok álláslehetőséget kínálnak. Mit mondana az érdeklődőknek, miért érdemes a szeretetszolgálatuk csapatához csatlakozni?**

– Jót teszünk az emberekkel, ez már önmagában motiváló, és maga a segítő közösség is jó. Részben lelki, részben bizalmi közösség. Nem feltétel a formális egyházhoz tartozás, de szükséges egyfajta nyitottság a keresztény hit iránt.

– **A mélyszegénységben élőkkel folytatott segítő munka ritkán kecsegtet nagy sikerek ígéretével. Melyik programjukat tekinti a legeredményesebbnek?**

– Nem tudnék egyet sem kiemelni a többi közül. Járom a vidéket és csak ámulok a dolgozóink és az önkénteseink elkötelezett erőfeszítésein. 6800 munkavállalónk és 4000 önkéntesünk van, ők mind nagyon nehéz körülmények között teszik a dolgukat. Látszik, hogy nem a pénzért csinálják, hisz nem is tudunk magas fizetéseket adni, inkább hivatásszerűen szolgálnak. Fontos üzenetet közvetít az is, hogy még itt, a központi épületben is

Segélyhíd Ukrajnába

Folyamatosan gyűjti az adományokat és szervezi a szállítást a háború sújtotta Ukrajnába a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. Schumiczky András, a beregszászi szervezet alapítója arról számolt be lapunknak, hogy legutóbb két kamionnyi WC-papír és egészségügyi, szociális célú felhasználásra szánt gumikesztyű érkezett Németországból. Az úgynevezett bőröndakció keretében olyan egységcsomagokat állítottak össze, amelyeket főiskolára, egyetemre készülő kárpátaljai diákoknak szánnak, bennük minden olyan felszerelés, például ágynemű, ami kollégiumi elhelyezéshez szükséges. Ezt kifejezetten magyarországi partnerek összefogásával valósították meg. Kárpátaljai települések, mint például Beregdéda, Nagybecskény oktatási intézményei számítógépeket kaptak oktatási célra. Ezzel párhuzamosan a szeretetszolgálat más irányba is visz segélyeket. Május folyamán egy teherautó rehabilitációs eszközöket, például elektromos ágyakat, kerekesszékeket juttatott célba Szatmárnémetibe.

működik hajléktalanellátás. Talán ennek specialitását emelném ki, hisz itt gyakorlatilag bárkit befogadnak. Nem kérdezik, hogy van-e TAJ-kártyája, aki jön, annak jó kedvvel segítenek. Magamat egyébként olyan vezetőnek tartom, aki bevonja a terepen dolgozókat is a döntéshozatalba, ezért is járok gyakran a vidéki helyszíneinken is.

– Az I. kerület az egyik legfejlettebb városrésze Budapestnek. Hogy látja, az itt élőknek milyen szociális problémákkal kell megküzdeniük?

– Nehéz sorsú emberek mindenhol élnek közöttünk, az I. kerület sem kivétel. A Fesztly Árpád utcában, a Déli pályaudvar mellett van egy hajléktalan gondozó állomásunk, mert itt is szükség van nappali melegedőre, szállásra, utcai szociális munkára. Az intézményünknek fontos hiánypótló funkciója is van, a kórházból elbocsátott hajléktalan emberek gyógyulása itt fejeződik be, azaz olyanokat is ellátunk, akiket nem gyógyult állapotban tesznek ki a kórházakból. Olyanokkal is találkozunk a kerületben, akiknek ugyan van lakásuk, mégis nagyon szegények. Úgy látjuk, sokan élnek magányosan és kiszolgáltatottan. Rajtuk is próbálunk segíteni.

– Ön a Szuverén Máltai Lovagrend magyarországi szövetségének vezetőségében is szolgált. Miben áll a lovagrend szuverenitása?

– A nemzetközi jog szerint szuverén intézmény, azaz joga van diplomáciai kapcsolatot fenntartani más országokkal. Összesen 120 országban van nagykövetségünk. Ez nem öncélú formáság, ezen keresztül végezzük szerte a világban a karitatív, humanitárius akcióinkat. Magyarországgal is hivatalos államközi megállapodás van, részben ez szabályozza a szociális, oktatási, képzési együttműködéseinket az állammal. Bár a Szuverén Máltai Lovagrend a római pápa alá van rendelve, mégis diplomáciai kapcsolatban állunk a Vatikánnal is.

– A Magyar Máltai Szeretetszolgálat külföldi magánalapítványoktól, illetve uniós forrásból is kapott támogatást. Megkönnyebbült, hogy a szuverenitásvédelmi törvény egy időre lekerült a napirendről?

– Őszintén szólva nem követem a napi politikai eseményeket, politikamentesen tesszük a dolgunkat, ebből adódóan nem is szoktunk döntéseket, döntéselőkészítő javaslatokat, tervezeteket kommentálni.

– Korábban nem volt feszültségmentes, de milyen most az I. kerületi önkormányzattal a kapcsolat?

– A Magyar Máltai Szeretetszolgálat is kapcsolatban áll a polgármesteri vezetéssel, de a Magyar Máltai Lovagok Szövetségével van most szorosabb kapcsolata. A szabály szerint az elnök a Lovagrend tagjai közül kerülhet ki, csak egy lovag vagy egy dáma – ha hölgyről van szó – töltheti be a tisztséget, hozzáteszem, Kozma Imre atya is a rendhez tartozott, a Lovagrend káplánjaként is szolgált. A szövetség központja fent van a budai Várban a Fortuna utcában. A kapcsolatfelvétel első lépéseként polgármester úrral a szövetség elnöke – aki most történetesen az én testvérem, Szabadhegy Kristóf – találkozott a közelmúltban. A második lépésben azonban én magam is a személyes találkozót tervezem.

– Itt a nyári szünet. A diákok milyen nemzetközi önkéntes programokban kapcsolódhatnak be a Magyar Máltai Szeretetszolgálaton keresztül?

– Számtalan lehetőség közül választhatnak az érdeklődő fiatalok, hisz naponta vannak felhívásaink, amelyeket a honlapunkon találhatnak meg. Kifejezetten gyakorlatias dolgokra kell gondolniuk, a sofőrködéstől kezdve az adományok pakolásáig, de lehet beteglátogatás, idősgondozás is. Arra biztatjuk a fiatalokat, hogy ne csak egyedül, hanem baráti közösségek tagjai együtt jelentkezzenek. Nem csak Magyarországon, de határon túl is vannak olyan programjaink, amelyekbe bekapcsolódhatnak. A szomszédos országokban is vannak máltai szervezetek, velük közösen, egymást segítve dolgozunk. Nemrég épp az erdélyi árvíz okozta károk enyhítésében vettünk részt eszközök szállításával és persze segítő kezekkel is. A hivatásunkból következik, hogy mindig ott vagyunk, ahol a baj van, jelentkezünk és segítünk.

Ambrus Balázs

Folytatódnak az ellenőrzések

A térfigyelő kamerarendszert is bővítenék a közbiztonság javítása érdekében

Június közepén a Budavári Rendészet és az I. kerületi Rendőrség munkatársai ismét közösen tartottak ellenőrzéseket a kerület több pontján, amelyek kiterjedtek a járművezetők okmányellenőrzésére és a közparkok, terrek átvizsgálására. A járőrök igazoltatták a naphosszat a parkokban tartózkodó személyeket is.

Az akcióban résztvevők már most kevesebb szabálysértést tapasztaltak, köszönhetően a rendszeres közbiztonsági ellenőrzéseknek. Ez egyértelműen mutatja, hogy az eddigi munkájuk eredményes. „Örömmel látom, hogy folyamatosan javul a helyzet a kerületben. Továbbra is folytatjuk a havi szintű ellenőrzéseket, mert eddigi tapasztalataink alapján hasznosak, és a lakossági visszajelzések is pozitívak voltak” – közölte Böröcz László. „Kiemelt figyelemmel fordultunk a korábban a budavári polgárok által jelzett, rendszeresen visszatérő problémás helyszínekre” – jegyezte meg a kerület vezetője.

Fotók: Böröcz László Facebook-oldala

Fazekas Csilla alpolgármester közben arról tájékoztatót, a rendszeresség jegyben újabb közbiztonsági fórumot tartottak az I. kerületi Rendőrkapitányság szervezésében, amelyen szakmai egyeztetéseket folytatnak a témában az önkormányzat képviselői, intézményei, az iskolák, egyházi közösségek, nemzetiségek képviselői. „Célunk többek között, hogy a térfigyelő kamerarendszert bővítsük, a fennálló hibákat javítsuk és rendszeres személyes járőrszolgálatot is biztosítsunk a kerületi családok, gyermekek, fiatalok és idősök biztonsága érdekében” – írta az alpolgármester, hozzátéve, azon dolgoznak, hogy a rendőrség, a kerületi rendészet és a polgárőrök munkájának összehangolásával még biztonságosabbá és élhetőbbé tegyék a kerületet.

-balogh

Forródrót a háziállatokért. Állattartási, állatvédelmi tanácsadó vonalat indít a Budavári Önkormányzat. A szakmai koordinációt Angyal Zsolt végzi, a 06-70/551-7572-es telefonszámukon akár egy háziállat kiválasztásáról, neveléséről, viselkedési vagy állategészségügyi kérdésekről is lehet egyeztetni hétköznap 8 és 16 óra között. A telefonos tanácsadás Angyal Zsolt tavaszi kutyás képzéssorozatán merült fel, miután Böröcz László polgármesternek sokan jelezték, igény lenne rendszeres, állandóan elérhető tájékoztatásra. A kutyaiskola ezentúl rendszeres állatvédelmi fórumokat is szervez személyes konzultációs lehetőséggel a Vízivárosi Klubban. (VN)

Fazekas Csilla alpolgármester, Böröcz László polgármester és Angyal Zsolt, az Akela Kutyaiskola vezetője | Fotó: Böröcz László Facebook-oldala

A jog lassan utoléri a valóságot

A készülő KRESZ-módosítás a rollereket is kordában fogja tartani

Egyre több az elektromos jármű az utakon, a budai Vár környékén különös sűrűséggel látunk rollereket, guruló alkalmatosságokat. A turisztikai szolgáltatók előszeretettel ültetik a turistákat ilyen járművekre. Varga Dániel, a Budavári Önkormányzat Városfejlesztési Bizottságának elnöke régóta szakértője a mikromobilitás témájának, lévén szakdolgozatát is ebből írta. Ő is nagyon várja a szabályozást, ami végre rendet vág a rollerek és egyéb elektromos közlekedési eszközök között.

– Hogy lehet elejét venni a járdán rollerezésnek?

– Maga az elektromos roller, a kerékpár és egyéb eszközök jó és innovatív dolgok, mert gyors városi közlekedést tesznek lehetővé, ráadásul nem kell utánuk parkoldíjat fizetni. Tény, hogy van néhány közlekedő, aki nem tartja be a szabályokat, de ők a kisebbség. A mai gyakorlat azt mutatja, hogy ha baleset történik, a rendőrség ezeket a járműveket gyakran segédmotoros kerékpárként azonosítja, a rolleresre pedig hosszú jogi procedúra vár, ha el akarja kerülni a büntetést. Jó hír, hogy a most készülő KRESZ-módosításban a mikromobilitási eszközöket is szabályozni fogják. A rollereket két kategóriába sorolják: a kis teljesítményű rollerekre vonatkozó szabályok hasonlóak lennének a kerékpárokéhoz, vagyis járdán akkor közlekedhetnek, ha nincs bicikliút, itt is csak legfeljebb 10 km/óra sebességgel, a járda telítettségének függvényében. A 25 km/órás sebességnél többre képes nagyrollerek segédmotoros kerékpárnak fognak minősülni, vagyis kötelező lesz a jogosítvány és sisak megléte, valamint csak közúton lehet majd velük közlekedni. Természetesen jónéhány műszaki feltételnek (pl. megfelelő fékrendszer) is teljesülni kell ahhoz, hogy ezek szabályos járműveknek minősüljenek. Reményeink szerint a jogszabály arra is lehetőséget ad majd, hogy a kerületek maguk szabályozhassák, hogy egyes járdaszakaszokon belátásuk szerint tilthassák a rolleres közlekedést.

– A nagyteljesítményű rollerek kapnak rendszámot?

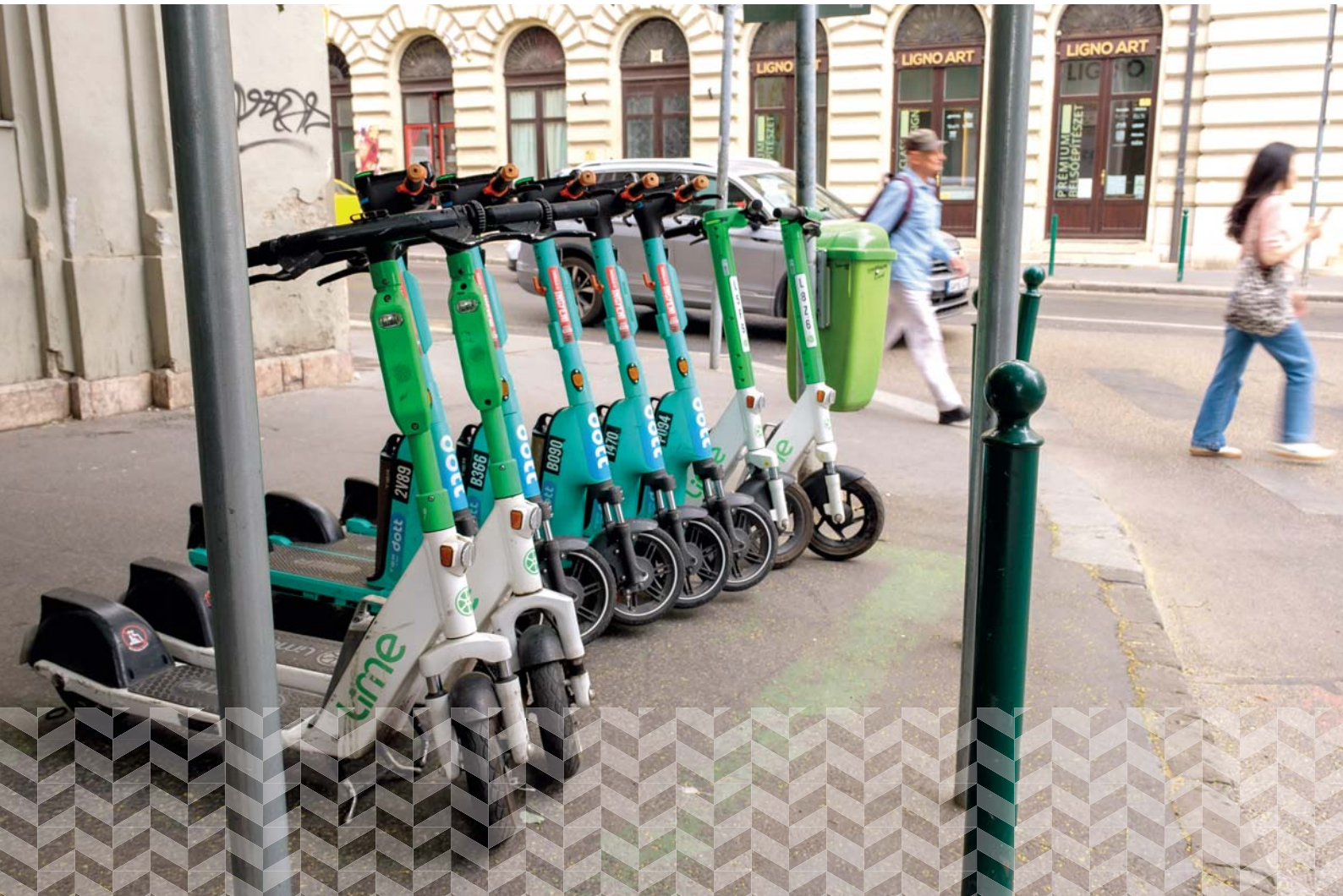
– Nem, mert a segédmotorokon sem kötelező. Viszont a készülő szabály szerint az a jármű, amin ülés van, az segédmotoros kerékpár, tehát ide fog tartozni a Vár térségében gyakran látható, széles kerekű ülőroller, vagy

ogremobil, monster scooter is. De vannak még más, igen nagy konfliktusokat okozó elektromos járművek is, ezek például az akár 60, 90 km/órás sebességre képes egykerekűek. Elképzelhető, hogy ezeket a jogszabály teljes mértékben ki fogja zárni a közutakról.

– Mi a célja az I. kerületnek a mikromobilitás kérdésében?

– Célunk a biztonság növelése a kerület útjain, hogy a magántulajdonú és közösségi használatban lévő elektromos járműveket egyaránt a szabályok betartásával

lehesen használni. Egyedi adottságunk, hogy míg a kerület lakossága 25 ezer körüli, addig kétszer annyian jönnek naponta dolgozni más kerületekből vagy az agglomerációból. Cél tehát, hogy az ingázó sofőrök közül többen tegyék le autójukat a városhatárnál és folytassák útjukat tömegközlekedéssel vagy rollerrel. Így számos parkolóhely helyben máris felszabadul.

– **Ez évek óta törekvés, mégis álomszerűnek tűnik, elnézve a dugókat...**

– Ez lehet, de azt is látni kell, hogy Budapest legforgalmasabb és legkonfliktusosabb kerékpárútja a kerületben, a Duna-parton található, itt is sok rolleres halad, egy részük már eleve letette a gépkocsit, és biztos nem fog parkolóhelyet foglalni. Egyre több a kerékpáros, a rolleres Budapesten, ezt adatok is alátámasztják. Már most is megfigyelhető, például a körzetemben lévő minisztériumoknál, hogy sok alkalmazott használja a közösségi, megosztott kerékpárt, vagy érkezik rollerrel. Bizton állítom, hogy a mikromobilitási eszközt – ide értve a kerékpárt is – használók közül a többség most már rolleres.

Kuthi Áron

Fotók: Tóth Tibor

Itt a jó idő, jönnek a rolleresek

Szigorú szabályok vonatkoznak az elektromos járgányok használatára

Az I. kerület mint Budapest egyik történelmi központja különösen vonzó a külföldi turisták számára, akik közül sokan bérelnek a pesti belvárosban elektromos rollert vagy segway-t a gyors, egyben közösségi élményt adó közlekedés céljából. Csakhogy amit szabad a Duna bal partján, azt az I. kerületben csak szigorú megkötésekkel.

Tilos a gyalogutakon és gyalogos övezetekben az elektromos vagy más gépi meghajtású közlekedési eszközök – például segway-ek, elektromos rollerek, hoverboardok és elektromos gördeszkák használata a KRESZ szerint. Ez azt jelenti, hogy ezekre a területekre ilyen eszközöket csak kézben tartva vagy azokat tolva lehet bevinni.

A Vár közforgalmú útjain azonban gyakran találkozhatunk nagykerékű e-rolleres turistákkal, hisz a Várkert Bazár elől vezetett utakat kínálnak a Mátyás-templom és Halászbástya irányába. Sajnos gyakori példa, hogy az úttest helyett a járdán is szembe jönnek velünk ezek a motoros járművek.

Palotanegyed no go zóna

A budai Vár védett övezetében a közlekedés további korlátozások alá esik. Egy vonatkozó kormányrendelet értelmében ugyanis a Budai Palotanegyed területén tilos minden járműnek nem minősülő gépi vagy emberi erővel hajtott, közúti vagy gyalogos forgalomban részt vevő közlekedési eszköz – különösen segway, roller, görkorcsolya, gördeszka, hoverboard, egykerekű, sörbika, riksa – használata. Ezek az eszközök ugyancsak kézben tartva (már, ha lehet) vihetők be a területre.

Az I. kerületi önkormányzat közterület-használati rendeletének értelmező rendelkezése szerint mikromobilitási eszköznek minősül minden olyan jármű – ide értve a személy szállítására szolgáló egyéb, önkiegyensúlyozó eszközöket is (hoverboard, monocycle) – amely emberi erővel hajtott, vagy legfeljebb 350 Watt teljesítményű elektromos motorral rendelkezik, és 25 km/h sebességnél a motor leszabályoz.

Járdán tilos!

A KRESZ jelenleg még nem tartalmaz önálló, részletes szabályozást a gépi meghajtású mikromobilitási eszközökre, mégis több, már meglévő szabály alkalmazható rájuk attól függően, hogy milyen járműkategóriába sorolhatók. Ha az eszköz a fent említett paramétereknek felel meg, akkor általában kerékpárként kezelhető, azaz bicikliúton, és sávban vagy úttesten közlekedhet. Az

Fotó: Tóth Tibor

elektromos rollerek és más mikromobilitási eszközök csak akkor közlekedhetnek gyalogos övezetben, ha azt kiegészítő tábla külön megengedi, és akkor is csak legfeljebb 10 km/h-val, a gyalogosok veszélyeztetése nélkül. Bukósisak viselése ezeknél nem kötelező, de ajánlott. Ha sebességben, teljesítményben a fenti értékeket túllépő mikromobilitási eszközről van szó, akkor már segédmotoros kerékpárnak minősül és a rá vonatkozó előírásokat kell figyelembe venni.

Az I. kerületben nem is található olyan hivatalos kölcsönző, amely segwayeket kínálna bérletre, nagy kerékű e-rollert is csak egy helyen. Ha mégis valaki egy, a turisták körében igen népszerű segwayt szeretne kipróbálni, a bérletet illetően érdemes más kerületekben keresgélnie.

AB

Állomástól állomásig

Budapesten két megosztott rollerszolgáltató van jelen. Ezek csak kijelölt parkoló pontokról vehetők fel és ide tehetők le. Az I. kerület húszezer forintos büntetést szab ki a szolgáltatóra, ha a rollerbérlet nem ilyen ponton teszi le az eszközt. Ha a szolgáltató huzamosabb ideig nem fizet és tartozást halmoz fel, a kerület fenntartja a jogot, hogy ne hosszabbítson szerződést a rolleres céggel.

A BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT támogatja a gyerekeket, segíti a fiatalokat!

Aktuális pályázataink

ISKOLAKEZDÉSI TÁMOGATÁS*

Egyszeri 15 000 Ft-os támogatás gyermekenként az iskolakezdés költségeinek enyhítésére

JÓ TANULÓK SZOCIÁLIS TÁMOGATÁSA*

Kiemelkedő tanulmányi eredményt elérő, rászoruló diákok számára

A támogatás összege a tanév 10 hónapjára

15 000 Ft / hó gyermekenként

Feltétele a tanév végi 4,5-ös vagy e feletti tanulmányi átlag

NYELVTANULÁSI TÁMOGATÁS

Nyelvtanfolyam díjának összege, de legfeljebb 50 000 Ft

NYELVVIZSGA-TÁMOGATÁS

Az államilag elismert vizsgadíj összege, de legfeljebb 30 000 Ft

FOGSZABÁLYOZÁSI TÁMOGATÁS

A fogszabályozó készülék vételárának megfelelő összeg, de legfeljebb 50 000 Ft

GÉPJÁRMŰVEZETŐI ENGEDÉLY MEGSZERZÉSE

Az elméleti és gyakorlati oktatás díjának és a vizsgadíjak összege, de legfeljebb 100 000 Ft

Határidő: szeptember 30.

*A jogosultság a család jövedelmi helyzetétől függ.

ÚJ VAGY HASZNÁLT KERÉKPÁR VÁSÁRLÁSA

A 14-23 éves korosztály számára,
50%-os támogatási intenzitással.

Hagyományos kerékpár esetén 100 000 Ft,
elektromos kerékpár (pedelec) esetén 200 000 Ft

Határidő: Augusztus 30.

OLTÁSI TÁMOGATÁS KISKORÚAK SZÁMÁRA

Agyhártyagyulladás, kullancs-encephalitis,
rotavírus elleni oltás költségének fedezésére.

A támogatás mértéke az oltóanyag vételára,
de legfeljebb 40 000 Ft.

Folyamatos támogatás, határidő NINCS!

Testvérvárosi kapcsolataink

Fotók: Budavári Önkormányzat

Fodor Artur Regensburgban vendéglátójával, Gertrud Maltz-Schwarzfischer főpolgármesterrel

Csillagszemű Táncegyüttes

Június 27. és 29. között harmadszor rendezték meg a Léman Bouquet Festival nevű nemzetközi zenei fesztivált, amely a Genfi-tó két partján, több svájci és francia településen kínált gazdag koncertprogramot klasszikus és egyházzenei műfajokban. A fesztivál célja, hogy hidat képezzen különböző kultúrák, régiók és zenész közösségek között. A rendezvényen idén is fellépett a budavári

Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola Psallite kórusa, amely másodszor kapott meghívást a fesztiválra. A kórus 2023-ban alakult, vezetője Tóth Márton bariton énekes, a Gemma Ensemble művészeti vezetője. Az eseményen részt vett Fodor Artur alpolgármester és Bauer Eszter képviselő, részvételük megerősítette Budavár és a svájci Carouge közötti testvérvárosi kapcsolatokat.

Június 20-22. között Budavár küldöttsége részt vett a regensburgi Bürgerfesten is, Budavár német testvérvárosában. Ez egy nagyszabású közösségi és kulturális fesztivál, ahol fellépett A Budavári Önkormányzat által delegált Csillagszemű Táncegyüttes. Az önkormányzat részéről Fodor Artur alpolgármester és Molnár Gábor önkormányzati képviselő voltak jelen.

Várnegyed

In memoriam

Dr. Fontos Géza

(1935 – 2025)

Kedves Géza Bácsi!

Nem is tudom, miért, de mi – a kollégáid a háziorvosi rendelőben – így szólítottunk. Nem is csak a korod miatt, hanem talán azért is, mert volt benned valami „télapós-nagypapás” kisugárzás, amivel kicsit előttünk jártál, kicsit fölénk emelkedtél, és amire talán a szeretet a legjobb szó. És ebből a szeretetből bőségesen jutott a családnak, a betegeknek, de még nekünk is. Ugye, már nehéz volt a 90 esztendő, ami a válladat nyomta, pedig 78 évesen még dolgoztál és nyolcvan egy-két évesen még helyettesítést vállaltál. Voltál műszaki egyetemi hallgató, voltál hódmezővásárhelyi, majd kiskunfélegyházi orvos gyakornok, segédorvos és végül adjunktus. Szakvizsgáztál belgyógyászatból, aneszteziológiából és intenzív terápiából és háziorvostanból. Voltál az Országos Orvosszakértői Intézetben főorvos és végül 1977-től a kerületünkben há-

ziorvos. Azért voltak szerencsések a pácienseid, mert a gyógyításhoz hatalmas tudás és gyakorlat állt mögötted, mi – a kollégáid – a beszélgetős, vicceselős énedből kaphattunk, mindenki öröme.

Te voltál Katinak, a gyermekorvos feleségednek hűséges párja, 3 gyermekednek szerető apja, 8 unokádnak és 10 dédunokádnak a bölcs öregapja. Így volt kerek az éle-

ted. Jól tudtad, ahhoz, hogy az életed teljes legyen, hol van az egyensúly a családdal és a hivatásod között. Csodáltunk is érte!

Amikor elmentél, gyertyákat gyújtottunk, hogy a szokásos kis zakódban elindulva, könnyebben megtaláld a mennyei rendelődet, mert biztosak vagyunk benne, hogy ugyanúgy, mint a Földön, odaát is a szeretteid mellett a gyógyítás lesz az életed. Ott is fogod tudni, kinek kell gyógyszer és kinek elég egy jó szó. De majd a rendelés végén ne felejsd el kaján mosollyal beköszönni: „Szevasztok gyerekek! Ti még dolgoztok?” Hiányozni fog ez is és az egész

csoda, ami Te voltál! Isten Vele! Mindent köszönünk!

Dr. Zemlényi Tibor, Dr. Bodroghelyi László és a Csalogány Rendelő

Sikeres nyárnyitány a kerületben

Múltidézés és kortárs összművészet találkozott a Múzeumok Éjszakáján

Pezsgett a Krisztinaváros, a Tabán és a Várlok utca az év leghosszabb napján: a Virág Benedek Házban és környékén igazi közösségi élet zajlott, minden korosztálynak szellemi feltöltésben és találkozásokban lehetett része a Múzeumok Éjszakáján.

Fotók: Törő Balázs

Jól döntött, aki a Várnegyedet választotta a nyár leghosszabb napján, június 21-én, szombaton. A Múzeumok Éjszakájának elkeresztelt éjjelen a MáraiKult és a kortárs művészek igazi összművészeti színtérré varázsolták a kerületet a Várnegyed Galériától a Virág Benedek Házig. A kora esti óráktól a sötétedést követően a Tér-Kép Galériában külön is megélhettük a zenében és a képzőművészetben való alámerülést, ahol Pátkai Rozina különleges elektrozenei performanszt Szirtes János nemrég kiállított, a nyolcvanas években készített festményei ihlették. A művésznő a kottaként használt képekre komponált zenei aláfestést, amelyeket a helyszínen létrehozott hangeffektekkel tett átélhetőbbé.

Megtelt a Várnegyed Galéria Plakátba zárt történetek kiállítása is, ahol Vadas József, a plakátművész szakírója tartott tárlatvezetést, a művész, Bakos István András baleset okozta távollétében. Innen indult a kortárs pezsgős randiest nevű séta, amely során egy koccintás után a Tér-Kép Galériában, majd a Virág Benedek Házban tettek látogatást a vendégek. Igazi pezsgő kulturális délután kezdődött a magyar irodalom szent embereként emlegetett Virág Benedek költő, író, tanító egykori otthonában. Az udvaron kora délutántól kortárs írók könyveinek bemutatói követték egymást. Gecsei Ádám és Gondár Flóra a helyi gyerekeket és a meséket szerető felnőtteket is megszólító, az I. kerületben játszódó mesekönyvről, a Marci és Galagonya budavári kalandjai című kötet szüle-

téséről beszélt. Az emeleti Fortepan archívum rejtelseibe szintén óránként kaptak bebocsátást az archiválás, a gyűjtés és az analóg fotók iránt érdeklődők.

A Fortepan együttműködésével, Márai Sándorra emlékezve hat séta indult a kerületben Száz év Tabán címen, amelyre sétánként 20-30 ember is kíváncsi volt. A túravezetők fotókon is megmutatták, milyen is volt Márai Sándor idejében a Szarvas vendéglő vagy Pertl István egykori kávéháza, és hol lehetett az a Mélypince, amelybe Krúdy Gyula, Ady Endre és Márai is járhatott. Az egyes helyszíneken Márai Sándor ide vonatkozó idézeteit hallgatták meg a résztvevők. A legtöbb látogatót az izgatta, hogy hol is van a kommunizmus idején lebontott – az analóg fotón jól látható – szerb-ortodox templom, a Szent Demeter templom, és tornyának harangja. Ezt bárki megtekintheti a Virág Benedek Háztól és a Döbrentei tértől kőhajításnyira, a valamikori templom helyén. A Virág Benedek Ház emeletén képzeletbeli kávéházat alakítottak ki biliárdasztallal és antik bútorokkal, visszahozva a kerület művészekről és bohémokról hangos kávéházi hangulatát.

Kedvelt színtérré vált a Virág Benedek Ház előtti közterület, amely a Tabán and chill programnak adott helyet. A fák árnyékában halk ambient zenére babzsákokon relaxáltak a látogatók este kilenc óráig. Az Ybl tér zöldövezete is igazán bevált nyári piknik-helyszíneként, nagyon szerették az ideérkezők.

Szilléry Éva

Föld alatti cserkészcsapat

Kagyló, hárslevél meg a vári evangélikus hagyományok

A budavári evangélikus cserkészközösség élő cáfolata annak a közkeletű vélekedésnek, hogy akik nincsenek jelen a digitális térben, azok nem is léteznek. Az egyik jelenlegi és korábbi csapatparancsnokkal a Bécsi kapu téri templom tereit végigjárva beszélgettünk a közösségük erejéről, a vallási kötődésről, a gyerekek igényeiről és Bi-Pi kalapjáról is.

A 32. számú Dévai Bíró Mátyás Cserkészcsapat kint a parkban vagy a templom melletti termekben szokta tartani az őrsgyűléseket, de akár az épület alatt húzódó barlangrendszerben is van hely az események megtartására, ami különböző játékoknak is kiváló színtere lehet. Az első magyar reformátorról elnevezett cserkészcsapat egyik jelenlegi parancsnoka Rákóczy-Kiss Luca mellett Horváth Lizinka. Vele és a csapat korábbi vezetőjével, Végh Erzsébettel, Bebivel beszélgettünk, majd az említett helyszíneket magunk is bejártuk. Az evangélikus gyülekezet cserkészei ugyanis kinyitották előttünk a lejárati kapuját, ahol a mélyben kiállítás fogadott, és egyebek mellett egy liturgikus öltözetet viselő bábu Luther-kabátban, bársony baret fejjedővel.

A lejjebb vezető lépcsősor végén viszont már egy gyertyákkal szegélyezett, egészen misztikus helyre jutottunk. Itt legutóbb a cserkészek egy bányászjelenetet forgattak, de a zezzugos alagútrendszerben voltak vezetőségi programok is. Bebiék még emlékeznek, hogy a lezárt járatokból korábban más házak kertjébe is ki lehetett jutni. Bóklászásunk során a sörpadok mellett söröshordókra is bukkanunk, a beszélgetés irányát aztán újra a szervezeti részletek felé fordítjuk.

A 32. számú Dévai Bíró Mátyás Cserkészcsapatnak úgy 90 tagja van, viszont a különös történelmi örökségből adódóan két központja is. A budavári mellett a Kelenföldi Evangélikus Gyülekezet is otthont ad ennek az első cserkészkerületi csoportnak. A csapatok számozása beszédes, ugyanis ez a megalakulásuk sorrendjét mutatja, tehát a 32-es igen régi alapítású egységre utal.

105 éves múlt

Egy évszázaddal ezelőtt, amikor még e két közösség egy gyülekezetet alkotott, alakult meg a cserkészcsapat 1920-ban, mindössze nyolc évvel a Magyar Cserkészszövetség indulása után. A kezdetben a XI. kerületi Gárdonyi téren működő gyülekezet később kétfelé vált, a cserkészcsapat azonban nem oszódott, ami Lizinka szerint nem is baj, hisz két lábon stabilabban lehet állni. Jelenleg tíz aktív őr működik, ebből három fent a Várban.

Horváth Lizinka és Végh Erzsébet | Fotók: Rényi Erna

– Azt látom, hogy a gyerekeknek – és ez nem csak a budai kisiskolásokra vonatkozik – egy olyan közösség-re van szükségük, amely értékeket képvisel és ezáltal megtartó erővel is rendelkezik – mondja Bebi, hozzátéve, hogy ez a közös tapasztalata a vezetőségnek. Bár azt feltételeztük, hogy a csapat közösségi platformjain megfigyelhető alacsony aktivitásában a digitális felületek használatának tudatos háttérbe szorítása tükröződik, valójában személyiségi jogi okai vannak. Az Instagramon például a gyerekek tevékenységéről sok képet publikálnak, de ezek csak zárt körben érhetőek el. Ezen túlmenően az őrvezetők maguk döntenek el, hogy milyen teret engednek a gyerekek mobiltelefon-használatának, Lizinkáék őrsgyűlésén például az utolsó öt percben vehetik elő a gyerekek. Évközi időben nem tiltják, de a nyári nagytáborra azt kéri a gyerekektől, hogy

hagyják otthon okos eszközeiket, és ezt már a szülők is elfogadták. Az erdei körülmények között amúgy is elveszik a telefonok varázsa – állítják egybehangzóan.

Kiscserkészek a gyülekezetekből

Mivel az alapító, Robert Baden-Powell a cserkészket egyik alappilléreként határozta meg a keresztény valláserkölcse elfogadását, a Dévai Bíró Mátyás Cserkészcsapat (sem) a kerületi iskolákban, hanem a helyi gyülekezetekben toborozza kisiskolás tagjait. Vannak ugyanakkor katolikusok, reformátusok és egyéb protestánsok is, akik iskolai osztálytársként csatlakoztak evangélikus barátjukkal, barátnőjükkel együtt a csapathoz. Egyebek mellett az is megnyerő lehet számukra, hogy az evangélikus liturgia egyszerű és követhető egy más felekezethez tartozó számára is, könnyebb ezáltal kívülről kapcsolódni hozzá.

Amikor a felekezethez tartozásról beszélünk, Bebi megjegyzi, hogy annyiban bővült világviszonylatban a cserkészket, hogy már nem csak keresztény cserkészcsapatok vannak, hanem zsidók és muszlimok is, de a Magyar Cserkész Szövetség égisze alá csak keresztény csapatok tartoznak (noha a magyar zsidó cserkészcsapatoknak komoly irodalma van a szervezet 1948-as feloszlását megelőző időkről).

A cserkészmozgalom kiterjedtségét és elfogadottságát jól jelzi, hogy a világon összesen csak néhány országban nincsenek jelen a cserkészek. Kínában, Kubában, Laoszban, Észak-Koreában, Andorrában és a Vatikánban. Utóbbi kettőtől eltekintve alapvetően mást gondolnak a valláserkölcsei alapokról és az ifjúság nevelésének kívánatos irányáról, mint az alapító Bi-Pi.

Kalap, kabát

Korabeli fotókon Baden-Powellt – őt jelöli a Bi-Pi rövidítés – a közvélemény a jellegzetes Montana peak kalapjában láthatta; ennek apropóján tereltük a beszélgetést az öltözékre. Az ismert vastag posztókalap már kikopott a magyar cserkészviselésből, mert nem túl funkcionális – véli Lizinka, bár megjegyzi, felnőtt cserkészekben, nagyobb eseményeken azért fel-feltűnik, az ő csapatukban már nincs. Az ing viszont szabványos. Ezen a háromszög alakú, úgynevezett Hungária felvarrón túl minden cserkészingen fel van tüntetve a WOSM (World Organization of the Scout Movement) és a fórum jelvény, ami a határon túliakat is ideértve az összes magyar cserkész közösségét jelzi.

A csapat száma, kerülete, illetve a többi jelvény specifikus. A 32-eseknél a kiscserkészek nyakkendője kék, a cserkészeké zöld. A Dévai Bíró Mátyás Cserkészcsapat gimnazista korosztályának egyedi megkülönböztetésére nyakkendő helyett az úgynevezett kósza kolonc szolgál, ami egy kis csomó a vállapon.

Az őrsvezetőknek különböző tábori emlékeik vannak. A vezetőségben megtalálható például a nyakkendőgyűrű, a vállap, de van olyan, amit a nyakkendőre tekernek, és még olyan is akad, amit a zsebük gombjára akasztanak. Ezenfelül egységes jelölésük a bronz hárslevél. A többi jelzés magyarázata – úgy, mint a kagyló, a nyakkendőn lévő csíkok színe, vagy a további hárslevelek – azok előtt táruhatnak fel, akik úgy gondolják, közelebbi kapcsolatba kerülnének a budavári evangélikus cserkészek közösségével, a 32-es számú Dévai Bíró Mátyás Cserkészcsapattal.

Ambrus Balázs

Fotó: Imagine

Budavár titkos rejtekeibe visznek

Már nem csak a budapestieknek szólnak a tematikus városi túrák

Egyre népszerűbbek Budapesten az úgynevezett tematikus városséták, amelyek egy-egy szűk keresztmetszet mentén merülnek alá a város múltjába és mutatnak be mikrotörténeteket. Az I. kerület ideális terep erre, egyre több ilyen cég jelenik meg a piacon és kínál ilyen várostörténeti túrákat. De vajon mitől ilyen népszerű a műfaj? Mitől egyedi egy-egy séta? Ezekről kérdeztünk meg négy, a budai Várnegyedben is egyedi sétát kínáló vállalkozást.

Titkos kertek, bunkerek, légópincék, lezárt épületek, régvolt kávéházak, kocsmák, bordélyok. Léha színésznők, bohémok, nagy hírű költők, írók titkos élete. Minden, ami az rohanó turistát nem érdekli, de mint azt már számos idegenvezető cég felfedezte, rengeteg ember kíváncsi a város elfeledett történeteire, a megdöbbentő életutakra. A Jamrik Levente fémjelezte Falanszter csapat immár 17 éve kínál érdekes történetekre építő túrákat. Ahogy azt a filmrendező-történész lapunknak elmondta: Budapest ingatlan-állományából 35 ezer épület építészeti, történelmi, valamint kultúr- és bulvártörténeti múltját dol-

goztak fel – köztük az I. kerület összes ingatlanát, ami jó alapot adott a történetek bemutatásához. Levéltári kutatómunkáikat városi sétáiknál használják fel. Nem csak hajmeresztő és izgalmas történetet prezentálnak, hanem 18 budavári ház, valamint további hat vízivárosi és tabáni épület udvarát, titkos kertjét is megmutatják vendégeiknek. Korábban le tudták vinni az embereket a barlangrendszer lezárt területeire is, de a sorozatos visszaélések miatt ezzel felhagytak. – Mi valóban az első fecskék között voltunk, akik kitalálták ezt a műfajt. Azóta nagyon felhígult ez a típusú turisztikai szolgáltatás – véli. Ma már több mint 40 sétacég működik

Budapesten. A minőség Jamrik Levente szerint évek óta zuhan; sokan csak bemagolják a Wikipedia-cikkeket, illetve titokban hangfelvételeket készítenek a konkurenciájuk, így többek között az ő sétáikról is. Ők eddig 14 ilyen embert füleltek le.

Most egy Szilágyi Dezső térről nyíló titkos bunkerbe viszik le a túrázókat, amely az ostrom alatt kórházként funkcionált. A városi sétákra átlagosan 6000 forintért jöhetnek el a vendégek. Óriási az érdeklődés azután az új túrájuk után, amely egy nemrég felfedezett, eredeti állapotában fennmaradt és berendezett atombunkerbe vezet. A nukleáris csapás után a kommunista elit ebből a komplexumból építette volna ismét az országot. Ez a túrájuk személyenként 8700 forintba kerül.

Kisebbségi tematika is lehet vezérfonal

Az I. kerületben összesen nyolc különböző tematikájú városi sétát vezet vagy vezetett eddig a Sétaműhely. Ez arra utal, hogy hagyományokban és izgalmas kultúrtörténeti érdekességekben igencsak gazdag „nyersanyaggal” rendelkezik a városrész. A vezetés magyar nyelvű, de míg korábban döntően budapestiek vettek rajta részt, ma már a vidékiek, illetve határon kívül élő magyarok is. „A séták fejlődéstörténetéhez tartozik, hogy a kisebb vállalkozások után megjelentek az egyéni projektek, illetve egyes kulturális intézmények, múzeumok is szerveznek a saját témakörükben tematikus sétákat” – mondta el lapunknak Lénárd Anna, a Sétaműhely sajtófőnöke, hozzátéve, hogy ez némileg át is rendezte a piacot.

A Sétaműhely nonprofit szervezetként működik, egyedi jellegzetessége, hogy túráinál erős vonulatot képez a kisebbségi ügyek köré rendezett tematika. Az Öt kontinens egy utcában című a migránsokról, a Datolya Klub Egyesülettel együttműködésben pedig a muszlimok itteni életéről szól a sétájuk. A Bátorság, asszony a neved című pedig a nagy magyar nőalakokat, a női egyenjogúságot mutatja be.

Az 5000 forint körüli jegyárakat kicsit a piaci ár alá pozícionálták, lehet viszont privát túrákat is rendelni, iskolai osztályoknak nagyobb kedvezményt is tudnak adni. A séták árában (a működés finanszírozásán és a vezető bérének túl) esetenként benne van a múzeumi belépő, kávéházi történeteknél kávé-, illetve borkóstoló is. A piacon egyedül a Sétaműhely szervez buszos túrát, az Egy csepp siker például – miután a híres likörgyáros Zwack családnak a várban volt lakása – épp az I. kerületből indul.

A bűnügyektől Ottlikig

Az Imagine 2008 óta szervez városi sétákat, exkluzív épületbejárásokat, gasztrotúrákat, irodalmi kirándulásokat, építészeti barangolásokat. Sétákat az érdekes történeteken túl szeretik izgalmas részletekkel is megfűszerezni, ami lehet a nagyközönség számára nem publikus, titkos helyekre történő bejutás, színészi közreműködés vagy a témához illő kóstoló. Fontos, hogy a

Fotó: Kuthi Áron

sétavezetők nem csak felkészültségükkel, hanem előadómódjukkal is igyekeznek élvezetes időutazássá tenni a programokat.

A Várnegyed mindig izgalmas sétahelyszín, hiszen itt érezhető és adható át igazán, milyen lehetett a város hosszú története során. Közel 40 sétájuk közül ezért több is érinti az I. kerületet vagy környékét. A Mátyás-templom exkluzív sétán zárás után, különleges és meghitt hangulatban léphetnek be velük a templomba, és olyan részekre is bejuthatnak, amik általában nem látogathatóak.

Akik szeretik az izgalmas bűnügyi történeteket, azok a Dísz térről induló Azt beszéljük a városban sétán eredhetnek a környék egykori kétes alakjainak, alvilági pletykáinak és bűnügyi krónikájának nyomába.

Ha viszont az irodalom nagyjai és személyes történetei érdekelnek valakit, válasszák azt a sétát, amelyiken a Bécsi kaputól indulva haladnak Krisztinaváros felé, és bekopognak Ottlik Gézához, meglesik Haraszi Mici színésznőt, betérnek a Philadelphia kávéházba híres íróinkkal, és megnézik, hol élt Szabó Magda férjével, Szobotka Tiborral. Egyik legnépszerűbb csapatépítő programjuknak is Várnegyed ad helyszínt. Ezen a résztvevők játszva fedezik fel a vár legszebb látnivalóit, kódokat fejtenek, titkokat nyomoznak és még építenek is egy kicsit közösen. Az Imagine budavári sétáit átlagosan 7500 forintos áron kínálja.

Családi vállalkozás

A pandémia óta töretlen népszerűségnek örvendenek a tematikus városi séták Budapesten. A Budastep tapasztalatai szerint a szabadtéri kulturális programok iránti vágy és a hagyományos turizmus átalakulása egyaránt közrejátszik abban, hogy egyre többen választják ezt a különleges városismereti formát. A turisták a fel-színes látnivaló-kipipálás helyett egyre inkább az autentikus élményeket keresik.

A Budastep családi vállalkozás, ahol már a harmadik generáció választotta az idegenvezetési szakmát. Míg más szervezők gyakran a belvárosra koncentrálnak, a Budastep tudatosan a budai oldal, különösen a Várnegyed feltárására specializálódott. „Célunk a valódi értékek felkutatása, az ismeretlen helyek bemutatása” – közölték küldetésüket illetően. A Budastep egyébként a Magyar Sétaszövetség alapító tagja is, mely több mint kilenc tagvállalkozást fog össze, minőségi követelményekkel és a turizmus-kultúra összekapcsolásával.

I. kerületi sétáik változatos tematikák köré épülnek. Lehet náluk előfizetni akár Tabán-túrára, kocsmakulturális városjárásra vagy éppen a budai Vár barlangjainak megtekintésére. A kultúrtörténet mellett a szórakozásra is gondoltak, velük még számháborúzni is lehet a Várban. A séták 4000 forinttól indulnak. Különleges programoknál – mint a Budai borkorzó – a kóstolás költségei is az árban vannak.

Fotók: Imagine

A városi séták reneszánsza nem múló divat, hanem a városismereti turizmus természetes fejlődése. A családi hagyományokra épülő Budastepnél a kérdést úgy látják, a szakértelem és a Várnegyed különleges adottságai garantálják, hogy minden program valódi felfedezést jelentsen.

A kínálat még csak a jéghegy csúcsa

A professzionális vezetőkkel gyalogosan (esetleg segwayen vagy kerékpáron) zajló túrák karbonlábnyoma nulla, lényege a csoportos séta, amelynek fókuszában a sétacég által megtervezett útvonal és a mindenekelőtt a túravezető történelmi, helytörténeti, művészettörténeti és történetmesélési előadása jellemző – mondta lapunknak Karsai Árpád. A turisztikai tanácsadó, oktató szerint ezek a városi séták egyre növekvő igényeket elégítenek ki, továbbá egyre gazdagabb válaszokkal, kínálattal szolgálnak. A résztvevők így jobban megismerhetik környezetüket, múltjukat – sokszor a legkorszerűbb technológia segítségével – lásd VR-túrák vagy a Sziklakórház.

Kifejezetten az I. kerületet figyelembe véve Karsai Árpád úgy véli, az 1987 óta az UNESCO világörökség részének számító Várnegyed és környékének – a Várszok-

nyával együtt 1,3 négyzetkilométer – lakói számára az épített örökségben és értékekben kivételesen gazdag területen való vezetett túrázás sok szempontból nyújthat élményeket. A szakember szerint a helyiek formálhatják is a túrákat, társzerzőkké válhatnak, mert a területről való ismereteik gazdagíthatják a történeteket. Úgy véli, érdemes a résztvevőket a séta végén egy kérdőívvel bevonni: mit ismernek még a területen, mit szeretnének még felfedezni a negyedben, amiről nem szól még túra.

– Mint a közelmúltig vári lakosnak, a tapasztalatom az, hogy az eddigi kínálat még csak a jéghegy csúcsa, a programjaikat bővítő irodák újabb és újabb túrákkal fognak előállni. A sétákat szervező irodák mellett a Királyi Palota környékének vonzerejét a Várkapitányság remek programjai növelik, a felújításokkal a belépő attrakciók folyamatosan bővülnek – mondta a szakember, aki úgy látja, csak a sétacégek marketing-kommunikációján múlik, hogy mennyire jutnak el ajánlataik a lakókhoz mint leendő résztvevőkhöz.

A séta-tematikák száma szinte a végtelenségig bővíthető, elég csak említeni a Városművek budavári kísértethistóriáit vagy a Hosszúlépéstől a Hatvány-család történetét bemutató terepbejárását.

Ambrus Balázs – Balogh Roland

Fotó: Kőrösi Tamás

BUDAVÁR EGYÉNI KÉPVISELŐI, ELÉRHETŐSÉGEIK ÉS VÁLASZTÓKÖRZETEIK

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

KUN JÁNOS

kun.janos@budavar.hu
+36-20/569-5161

Előzetes egyeztetés alapján
a Mandulás Cukrászdában,
a Fügében, vagy megbeszél
helyszínen

8. KÖRZET

GULYÁS GERGELY KRISTÓF

gulyas.gergely@budavar.hu
+36-20/620-7295

Előzetes egyeztetés alapján
csütörtökönként

7. KÖRZET

1. KÖRZET

WEHNER KRISTÓF

wehner.kristof@budavar.hu
+36-20/230-6030

Előzetes egyeztetés alapján

RENDŐRSÉG

RENDŐRSÉG

1. körzet

Zentai István

főtörzsőrmester
+36-70/489-3419
zentaii@budapest.police.hu

2. körzet

Szalga Márk Gilbert

főtörzsőrmester
+36-70/489-3417
SzalgaMG@budapest.police.hu

3. körzet

Komodí Krisztián

zászlós
+36-70/489-3414
komodik@budapest.police.hu

4. körzet

Antal Zoltán

törzsőrmester
+36-70/489-3421
AntalZolt@budapest.police.hu

5. körzet

Zsebeházi Henriett

őrmester
+36-70/489-3423
ZsebehaziH@budapest.police.hu

6. körzet

Juhász Péter

c. törzsszáslós
+36-70/489-3425
JuhaszP@budapest.police.hu

7. körzet

Winkler Gábor Zoltán

főtörzsőrmester
+36-70/489-3402
WinklerGz@budapest.police.hu

8. körzet

Horváth László

zászlós
+36-70/489-3404
HorvathL@budapest.police.hu

RENDŐRSÉG

RENDŐRSÉG

RENDŐRSÉG

RENDŐRSÉG

Pártlistás képviselők:

V. NASZÁLYI MÁRTA

varadine@budavar.hu
+36-30/449-9172

I. kerület Attila út 133.
előzetes egyeztetés alapján,
illetve minden hónap
második szerdáján, 17 órától

CSOBÁNCZY GÁBOR

csobanczy.gabor@budavar.hu
+36-20/383-1830

Előzetes egyeztetés alapján

MO
mol
+36-
Előz

NÁN

abon
+06-3

Előze
mind
illetv
csütö
a D

A rendőri körzeti megbízottak területei
azonosak a választókörzetekkel

6. KÖRZET

BAUER ESZTER

bauer.eszter@budavar.hu

+36-20/316-0282

Előzetes egyeztetés alapján

BÖRÖCZ LÁSZLÓ

polgármester

polgarmester@budavar.hu

+36-1/458-3090

Előzetes egyeztetés alapján

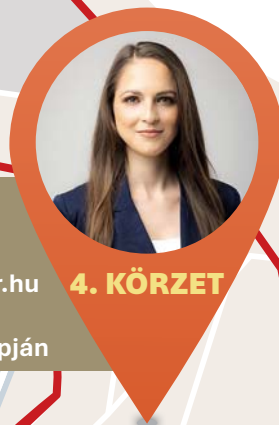
5. KÖRZET

FRÓNA LEVENTE

frona.levente@budavar.hu

+36-20/620-7291

Előzetes egyeztetés alapján

4. KÖRZET

FAZEKAS CSILLA

alpolgármester

fazekas.csilla@budavar.hu

+36-1/458-3013

Előzetes egyeztetés alapján

2. KÖRZET

LÉNÁR GÁBOR

lenar.gabor@budavar.hu

+36-20/530-9959

Előzetes egyeztetés alapján

3. KÖRZET

VARGA DÁNIEL

varga.daniel@budavar.hu

+36-20/339-7655

Előzetes egyeztetés alapján
hétfőtől csütörtökig
(1011 Budapest, Fő utca 28.)

FODOR ARTUR

alpolgármester

fodor.artur@budavar.hu

+36-1/458-3085

Előzetes egyeztetés alapján

ÁSINÉ ABONYI GYÖNGYI

asi.gyongyi@budavar.hu

+36-30/462-9866

Előzetes egyeztetés alapján
hétfőn, 13 órától,
minden hónap utolsó
csütörtökén, 17 órától
Döbrentei utca 19-ben

Hírességek konditerme

Filmes ereklék fogadják a látogatót a kerület legnagyobb edzőtermében

Edzőterem sok van Budapesten, de a Márvány utca – Alkotás utca sarkán működő FlexGym egyedülállónak mondható, mégpedig az itt 15 év alatt megfordult A-kategóriás világhírű filmszínészek miatt. Szedlacskó Ádám, a többszintes amerikai stílusú komplexum tulajdonosa elmesélte, hogyan lett a barátja gyermekkori példaképe, Arnold Schwarzenegger világhírű filmsztár, testépítő, Kalifornia volt kormányzója, akivel ma is naponta beszélnek, és akivel nagyon mély kapcsolatot ápol.

Eleinte egy kis termet működtetett Szedlacskó Ádám a Városmajor utcában, ez volt a Mirror Fitness, amit feleségével hozott létre. 2010-ben nyitották meg a Márvány utca – Alkotás utca sarkán álló, Intransmasként emlegetett toronyházban az akkor még csak egyszintes FlexGym-et, Budapest egyik legnagyobb edzőtermét. Mára ötszintes és több sportágat egyesítő edzőteremmé vált.

– Valamikor a bolgár titkosszolgálat működött a tízemeletes épületben, ami teljesen idegen monstrum a Várnegyedtől. Még akkor is, ha kerületháton vagyunk, nagyon kilóg a környezetéből. A kommunizmus „remek” ez a ház, de akkoriban ilyen szörnyűségeket építettek, a rendszer az építészetben is nyomot hagyott. Amikor az első emeleten bontottuk a falat, találtam benne lehallgató nyílásokat – mesélte vendéglátónk.

Hálás sztárok

Az előtérben főként hollywoodi filmsztárok arcképcsarnoka fogad, merthogy mindenki ide jár, aki ma Budapesten forgat és szeret edzeni. Itt saját wall of fame-mel, dicsőségfallal rendelkezik azoknak a fotóival, akik a világból nála megfordultak. Mások mellett Will Smith, Jamie Foxx, Uma Thurman, Dwayne Johnson képével találkozunk a falon, jó részükkel Szedlacskónak baráti viszonya alakult ki. – Budapest az elmúlt években kiemelt forgatási helyszín lett, a sztárok között pedig elterjedt, hogy itt az Ádám, akihez jöhetnek az edzőterembe. Én vigyázok a magánszférájukra, így megbíznak bennem. Általánosságban szinte mindegyikükről elmondhatom, hogy sokkal hálásabbak és jobban tudnak örülni egyszerű dolgoknak, szolgáltatásoknak, mint az átlagember. Megtanulhatnánk tőlük ezt a hozzáállást, de legalábbis azt, hogy nem érdemes olyan sokat méltatlankodni. Mondhatom, nincs sztáralűrjük, teljesen természetesen viselkednek itt nálam – mesélte lapunknak.

Arnold Schwarzeneggerrel 2015-ben, éppen tíz éve találkozott először itthon egy olyan szakmai szemináriumon,

amelynek a FlexGym konditerem is támogatója volt. Mivel tizenéves kora óta példaképe a Golden Globe-díjas sztár, Szedlacskó Ádám felajánlotta neki, hogy amerikai autójával fuvarozza a városban, így alakult ki közöttük a kapcsolat.

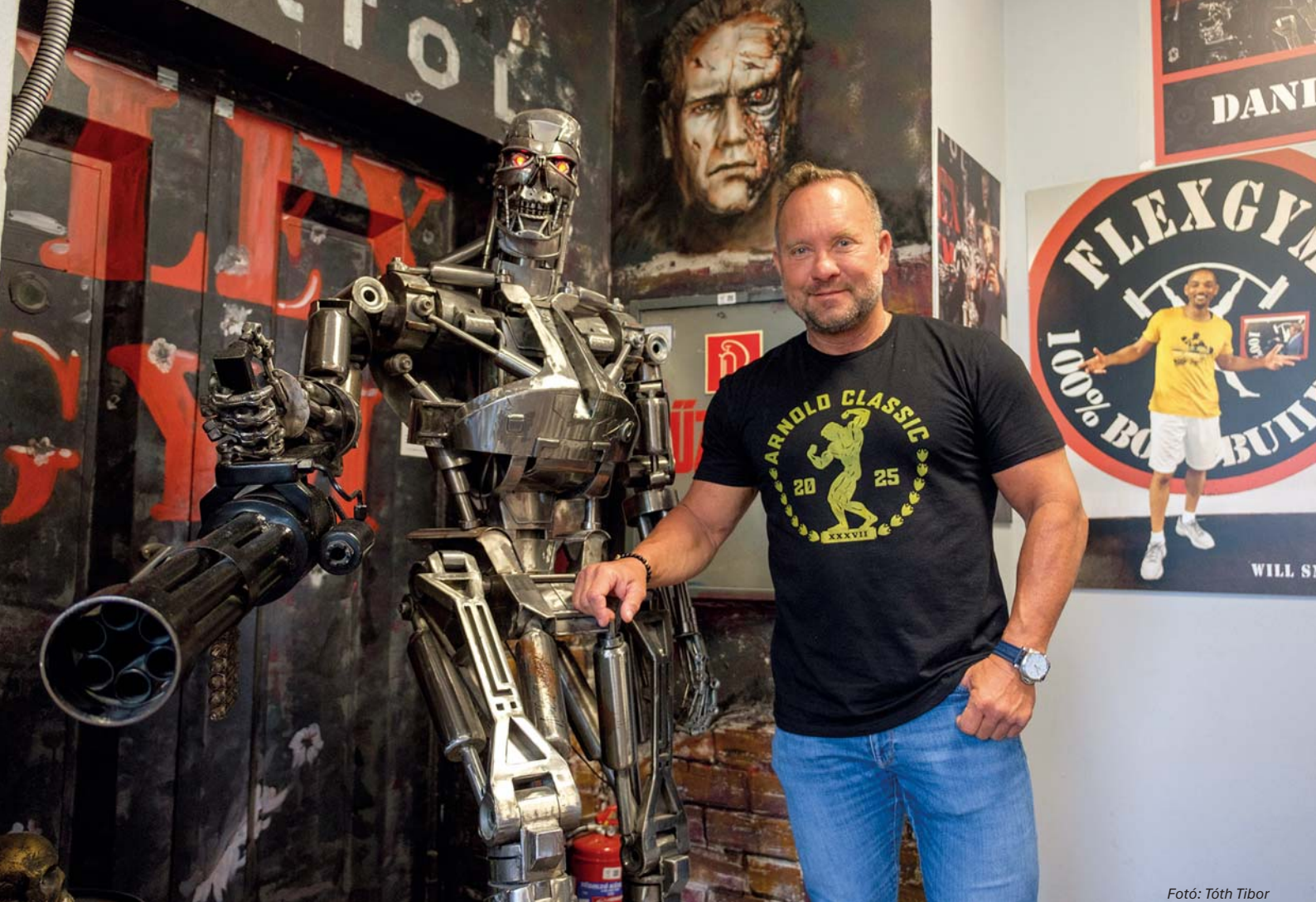
Életútja példa számára

A szeminárium óta családjával minden évben elutazik Kaliforniába, hogy találkozhasson vele. A Terminátor hatodik epizódja, a Sötét végzet magyarországi forgatásán minden nap eljött a FlexGymbe, ő pedig minden egyes nap rendületlenül várta és figyelt rá.

– Fegyelmezett, hatalmas munkabírású ember, aki nagyon értékeli a munkát, hihetetlen precíz, mindent lát és minden apró részletet megfigyel. Ebben egyébként nagyon hasonlítunk egymásra. Elhívott az Arnold Classic Europe-ra Spanyolországba, amely a legnagyobb bodybuilding fesztivál ma a világon. Ezután a karácsonyi bulijára és a Columbus Ohio sportfesztiválra is meghívott minket a családommal, ahol Sylvester Stallone és Clint Eastwood társaságában szórakoztunk, kiemelkedő filmsztárok között. Kérdezem én, hol láthatunk ma hozzájuk hasonló férfias karaktereket a filmben, akiknek az életútja ilyen példával szolgálhat? – vetette fel a klubtulajdonos.

Gyerekként számára a Kommandó (1985) című filmből lett meghatározó Schwarzenegger, jobban megismerve az életét, kitartása, akaratereje és szünni nem akaró energiája nyugtázta le. Az ember, aki kitört a Graz melletti osztrák kis faluból, Thalból, és akaraterejével a világ legtetejére került és soha nem áll meg, hihetetlen ambícióval megy előre.

– Gondoljunk bele, hogy olyan szegénységből indult, ahol egyetlen kád vízben fürdött az egész család, amit Arnold hozott vödörrel a kútból. A világ legjobb testépítője, majd akcióhőse, később Kalifornia kormányzója lett, alapítványt hozott létre, gyerekeket támogat – dicsérte az amerikai sztárt.

Fotó: Tóth Tibor

Apa-fia?

Szedlacskó magabiztos német tudásával kezdettől az anyanyelvén tud beszélgetni a filmsztárral, ami még közelebb hozta őket egymáshoz, mára már a színész legközelebbi barátai között van. Nem telik el úgy nap, hogy ne beszélgessen vele. Afféle apa-fia kapcsolat lehet ez, amelyhez hozzátartozik mindkettejük sakk szenvedélye is. 2020 óta éjszaka játszik vele rendszeresen, sokszor hajnalban, de a klubvezető azt állítja, hogy akkora motivációt jelent neki ez a kapcsolat, hogy nem fárad el tőle.

– Gyerekként úgy éreztem, hogy nem foglalkozott eleget velem az apám, talán ennek pótlását keresem Arnoldban. Arnold büszke arra, amit létrehozott. Nemrégiben mondta, hogy ha ez a Márvány utcai terem Santa Monicán lenne, biztosan odajárna hozzám, annyira klassz. Szereti Magyarországot, már a rendszerváltás előtt is járt Budapesten, a város állapotát is figyelemmel kíséri. Minden nap hív, és nekem a mai napig az ő hívása szent. Sakkozunk, beszélgetünk, nagyokat nevetünk. A fia mellett én vagyok az egyetlen, akit minden nap felhív. Barátai azt mondják, hogy olyan közel, mint engem, még senkit nem engedett magához az elmúlt 35 évben – mondta. Sokáig nem nagyon beszélt a sajtónak a világsztárral való barátságáról, de az utóbbi időben egyre gyakrabban látogatja meg a sztár, így sok cikk születik róluk.

Szubkultúrából trend

Tavaly szeptemberi ittjártakor Orbán Viktor miniszterelnökkel látogatott el a Flexbe, a Karmelita kolostorban tett látogatása után. A Márvány utcai edzőterem egyébként nemcsak a profi bodybuilderek klubja, hanem mindenki jön ide, aki funkcionális edzést szeretne, crossfit-re, vagy trx-re jön, vagy egyszerűen csak kipróbálja a gépeket. Szedlacskó hangsúlyozza, hogy teljesen hétköznapi emberek járnak le a termeibe, a profi bodybuilderek közül mindössze ha tíz ember használja most a termeket. Klubvezetőként úgy látja, az elmúlt évtizedekben közösség alakult ki a Flexben, családok, barátságok születtek falai között.

Szedlacskó szerint csak a hatvanas években számított a testépítés szubkultúrának. A hetvenes években Arnold egyébként éppen abból a sztereotípiából szeretne volna a testépítést kiragadni, amely szerint ez csak egy magamutogató külsőséges sport. Mára nincs olyan szálloda, ahol ne lenne edzőterem.

A Márvány utcai létesítmény ma a testépítés minden formáját kielégítő hely és a különböző felületekről számos szomszédos sztár mellett egy ritkaságot is tartalmaz. Ez Albert Busek osztrák testépítő-vállalkozó adománya a Flexnek, egy krómozott géppark, amelyen Arnoldon kívül a régi legendák is edzettek Münchenben.

Szilléry

Bringaszerelés a fotólaborban

Ilyen ez a műfaj: borda-, boka- és egyéb csonttörések itt gyakoribbak, mint egy átlagos kerékpáros esetében. Radvánszki Olivér jól ismeri a downhill-sek világát, lévén maga is versenyző. Bár a sportág iránti szenvedélye közel a negyvenhez töretlen, a kihívásokat már nem csak a versenypályán, hanem az üzleti életben is keresi. A Krisztina körúton kerékpárszervizt nyitó vállalkozóval a karrierjéről, a gépek leggyakoribb hibáiról, és arról is beszélgettünk, milyen kapcsolat van a sport, az ügyfelek és az Instagram között.

Egyedül állt a kerékpártartó állvány mögött Radvánszki Olivér, amikor a fotós kollégával megérkeztünk az idén márciusban megnyitott kerékpárszerelő műhelyébe. Ez az a bérlemény, amelyet a környéken élők emlékezete évtizedeken át az MTI fotólaborjaként tárolt el. Az egykori cégér helyett azonban a bejárat felett már a Noa név látszik, ami egyébként nem a bolt, hanem egy kerékagy- és felniagyártó neve. Az állványon épp egy kétmillió forint értékű downhill bringa kerekének centírozásán dolgozik a mester. Ez az egyszerűbb munkák közé tartozik. Mint mondja, a hegyi kerékpározás életforma, azaz a srácok nem csak hajtják a bringákat, de az egyszerűbb javításokat maguk is végzik el. Mivel Olivért jól ismerik a sportágban, az sem véletlen, hogy a műhelybe érkező kerékpárok nagyjából 80 százaléka is downhill gép. Közös jellemzőjük, hogy nem csak az első, hanem a hátsó kerékvilla is teleszkópos, a hidraulika pedig nitrogénnel van töltve. Ezeknek a javításához a tulajdonosoknak nincs szerszámuk, és speciális szakértelmet is igényel. Olivér viszont rendelkezik mindkettővel.

Fotó: Tóth Tibor

– Tíz éven át dolgoztam korábban a németországi Crailsheimben, megfordultam a Shimano és a Bosch ottani műhelyeiben is, a gyártói tanfolyamokon komoly tapasztalatot szereztem – avat be az itteni vállalkozás megalapozásának részleteibe. Az egykori híres Zündapp motorkerékpár- és robogógyártó csődje után a nevet kisebb vállalkozások szerezték meg, többek között egy kínai bringákat és elektromos kerékpárokat forgalmazó webshop. Ezeknek az eredeti német gyártóhoz és technológiához nincs közük, a járgányokat interneten, dobozokban értékesítik. Olivér az egyik ilyen webshop szervizében vizsgálta a visszaküldött kerékpárokat, így szerzett az e-bike-ok területén ismereteket.

– Retro kerékpárok felújítását is vállaljuk, ha kell, fényező partner bevonásával – mutat fel Olivér az egyik fenti polcon álló régi versenybringára. A fő csapásirány azonban nem ez. Mint mondja, ide a srácok többnyire felnőtöréssel, leszakadt váltóval hozzák be a bicikliket, vagy a fékek, váltók olajcseréje miatt. Attól még, hogy a boltot délelőtt 10-kor nyitja ki, a munka már korábban, nemegyszer anyagbeszerzéssel indul, és a 18 órai zárás sincs kőbe vésve. Az ügyfelek ugyanis többnyire diákok, akik este nyolckor is bejöhethetnek egy sürgős küllőátfűzésre, ha előre szólnak. A mester szerint azonban a gesztusok is fontosak. Ottjártunkkor egy fiú csupán egy üléshez szükséges csavart szeretett volna. Mint mondta, már egy hete begyógyult a bokatörése, ideje újra biciklire ülni.

A mesteremberekről még ma is sokan öreg, szakállas cipészekre vagy olajos overallt viselő vasesztergályosokra asszociálnak. A világlátott, fiatal Krisztina körüti bringaszerelő példája erre az élő cáfolat. Ő Instagramon küld képet ügyfeleinek a javításra leadott bringáról, így azok – ha ezt megosztják – maguk is segítik a szerviz ismertségének növelését. Olivér Insta-oldalát több mint hatszázan követik.

Ambrus Balázs

Forrás: Fortepan/Bojár Sándor

Mutatvány és nemzeti kábítószer

Nem kevés olvasót haragított meg Márai Sándor különös viszonya a sporthoz

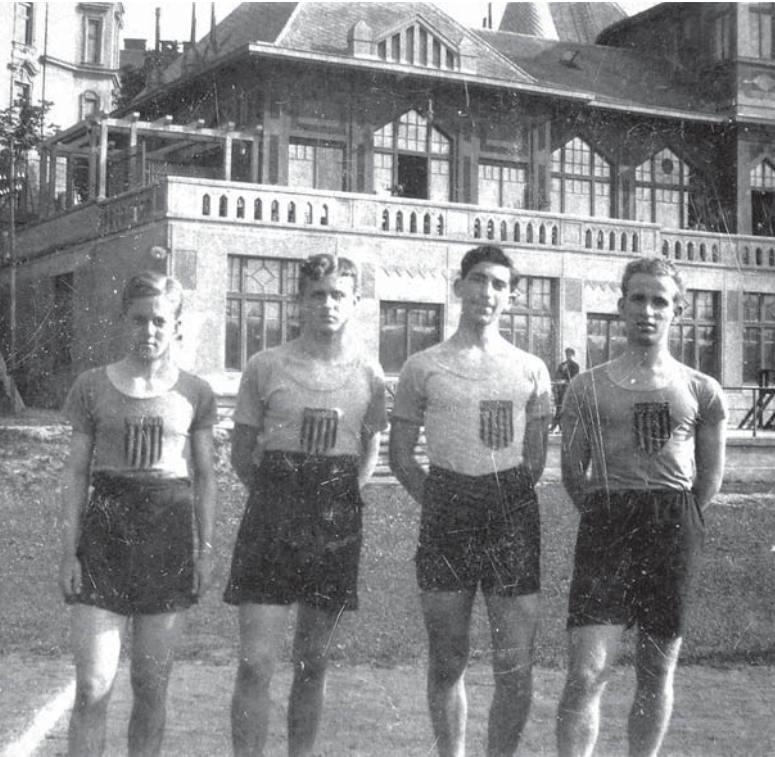
A sportnak annyi köze az egészséghez, mint a szerelemnek a házassághoz, vagy a színdarab-írásnak az irodalomhoz; szóval, eltekintve a szórványos kivételektől, semmi. Így írt Márai Sándor a *Műsoron kívül* című, 1932. október 25-én megjelent cikkében az *Ujság* hasábjain. Lényegre törőbben nem is lehetne összefoglalni, hogy az író milyen viszonyban volt a sporttal. Talán az ambivalens a legjobb szó rá. Azt ugyanakkor az írásai mélyére barangolva semmiképp sem mondhatjuk, hogy Márai utálta volna a sportokat. A tömeghatást, a tömegigények kielégítését, a rekordok hajszolását, azt nem szerette – ahogy azt Mészáros Tibor irodalomtörténész, Márai-kutató a témában rendezett esten is megjegyezte.

Egy szenvedélyes, művelt és kritikus író hangján szól Márai Sándor *Sport és egészség* alcímet viselő 1932-es publicisztikája, aki nem a sport létezését, hanem társadalmi szerepét és szellemi dominanciáját veti el. Ez az írás az életmű egy talán kevésbé ismert, de markáns szelete, amely a sport és a modernitás viszonyát nem az egészség vagy a teljesítmény felől, hanem a szellem és az erkölcs szempontjából értelmezi újra. Márai írása olyasmiket pedzegetett, amik ma is vita tárgyát képezik – például, hogy a profi versenysport egészséges-e. Ha azt írjuk – amit jópár profi sportoló is elmondott már –, hogy bizony nem, akkor sokan leszedik rólunk a keresztvizet. Ahogy Márairól is tették.

Ennél lényegesen nagyobb port kavart ugyancsak az *Ujság* hasábjain 1928. május 20-án megjelent *Pesti* futball című cikke. Az írásból egyértelműen kiviláglott,

hogy Márai – a kortárs József Attilával ellentétben – finoman szólva is rühelli a focit. „Budapesten még ma is van minden vasárnap negyvenezer embernek legkevesebb négy pengője ahhoz, az utazási költségeket nem is számítva, hogy megnézzé a Konrádot vagy a Thurayt (sic!). (...) Az az érzésem, hogy igazságosan talán ötven fillért ér az egész, nem sokkal többet. Én már nem emlékszem, hogy a spártai Stadionban, vagy a római Colosseumban mennyi volt egy tribünjegy ára, de semmi esetre sem volt négy pengő” – írta többek között saját bevallása szerint élete első futball-élményéről az író.

A cikk komoly viharokat kavart, s közösségi médiás kommentfalak hiányában dühös levelek sokasága érkezett a szerkesztőségbe. Egy, a *Sport* hírlapban néhány nappal később megjelenő válaszcikkben egy Ks monogramú illető azt írta: „Csak abban az egyben tu-

A Budapesti Budai Torna Egylet mezét viselő focisták 1925-ben a Széll Kálmán tér melletti, már nem létező klubház előtt

Forrás: Fortepan/Lakatos Mária

dok igazat adni Márainak, hogy a futball üzlet, de hozzáteszem, hogy Márai Sándor a futball legügyesebb üzletembere. Az a negyvenezer ember, akit ő a mérkőzésen látott, mind „pali” volt, aki erre az üzletre ráfizetett. Márai Sándor azonban ezen az üzleten keresett. Vett egy belépőjegyet négy pengőért és írt egy cikket, amelynek a honoráriuma kitesz legalább kétszáz pengőt. Mert ugyebár (...) miről lett volna egy írónak könnyebb cikket írni, mint olyasmiről, amihez abszolúte semmit, de semmit nem ért. A futballban a legjobb üzletet azon a bizonyos mérkőzésen tehát kétségtelenül Márai Sándor csinálta.”

A fociról később sem volt jó véleményem. Már 1948-as emigrációját követően Nápolyban – miután a fiával megnézték egy mérkőzést – így írt a naplójába labdarúgásról: „átmenet a kocsmai verekedés és a pubertásos futási inger között”.

Ennek ellenére nem lehet azt mondani, hogy Márai beletett volna oltva a sportok ellen. Az 1943-ban megjelent Füves könyv fontos forrásnak számít ebből a szempontból. „Én például – igaz, hogy már felnőtt férfi koromban – nagy kedvet kaptam az úszáshoz és teniszezéshez.

Különösen a teniszt szerettem meg, mikor elmúltam negyvenéves; ez az egyetlen humanista sport. (...) S úszni, milyen jó volt, különösen a tengerben! Sokáig úszni, a süket, tömör vízben, mintha az ember hazatérne a létezés ősi elemei közé!” – írja, igaz, okfejtését úgy folytatja: „De úgy észleltem, ezek a testgyakorlások elvonnak munkámtól. Testemnek kellemesek, de nem tesznek jót lelkemnek. S ami munkámnak és lelkemnek nem jó, az végül nem használ testemnek sem. Ezért csökkentettem e kedvteléseket; s mindebben volt sok hiúság is; fiatalnak, egészségesnek maradni!”

De vajon volt-e mozgásforma, amit Márai szeretett? „Talán a séta egyetlen válfaja a testedzésnek, melyet megengedhetünk magunknak; mint a rabok, akik napjában egy órát körözkönnék a börtönudvaron. A munka a legnagyobb rabság” – olvashatjuk ugyancsak a Füves könyvben. Időskori naplójában, 1976-ban a vitorlázás mint metaforikus sport jelenik meg: „A vitorlás jachtot úgy kell betörni, mint egy versenylovat. A kormányos egyedül van a kis jacht fedélzetén... Ugyanakkor szembeszáll a végzettel, az óceánnal és a légáramlattal. Mindez még »sport«. A többi már csak mutatvány és nemzeti kábítószer.”

Amit talán Márai szemére lehet vetni, hogy túlzott magabiztossággal mondott véleményt olyasmikről, aminek igazi mélységeit legfeljebb csak próbálta megérteni. Sok esetben a humorért nyúlt. Sportolói amolyan karikatúraszerű mesehősök, legyen szó bokszolóról, sztárbringásról a Tour de France-on vagy épp az Atlanti-óceánt gépével először átrepülő amerikai Charles Lindberghről.

Márai azonban még ha ironizált is, tisztelettel beszélt az elhivatott sportolókról, így a legendás finn futóklasszis, Paavo Nurmiről

vagy Alekszandr Aljechin

rosz sakkvilágbajnokról.

Úgy festette le őket, mint akikben nemcsak fizikai

edzettség, hanem belső jellem is lakozik. Márai sportról

írt gondolatait epikus, ironikus vagy cinikus éllel átítatott

frázisok tarkítják többnyire aforizmaszerű tömörség mellett. Egyik

pillanatban líraian fest, mint amikor a „létezés ősi elemei közé” térő

úszást emlegeti; máskor tömören lepattna a tárgyról („ötven fillér”). Stílusa

mindig személyes és gondolkodó: nem általánosságokban, hanem konkrét élményekből kiindulva alkot képeket. Szövegei nemcsak arról szólnak,

mit ír a sportról, hanem arról is, hogyan – szüksézáván, ironikusan, gyakran a lélek szabadságát és emberi méltóságát helyezve előtérbe.

Balogh Roland

Emléktáblát kapott Rajkai Mihály, a híres budai virilista

A vendéglős, aki nem csak saját családja és vállalkozása sikerén fáradozott, de a tágabb közössége életében is fontos és megbecsült szerepet vállalt. Ő Rajkai Mihály, akiről egyetlen fia, Ferenc így írt: tevékenysége messze túlmutatott a Noé Bárkája nevű vendéglője falain, ugyanis jelentős mértékű támogatásokat juttatott el az akkori Toldy Ferenc Gimnázium szegényalapjához, hogy a rászoruló diákok esélyt kaphassanak a felemelkedésre. Cselekedeteit nem kísérte hivalkodó reklám, egyszerűen így érezte helyesnek.

Minderről a Rajkai Eszpresszó falán elhelyezett emléktábla felavatásán beszélt széles családi és lokálpatrióta körben Unk János, Rajkai Mihály kései leszármazottja. Felidézte, hogy a nagy előd olyan virilista volt – igen magas adót fizető, s így a közügyekben előjogokat szerző polgár –, akire nem csak a rokonok gondolnak tisztelettel. Életműve a vendéglő mellett a családnak, illetve a mai Rajkai Eszpresszónak is helyet biztosító épület is. Az általa 125 évvel ezelőtt megépített ház kétharmadát ugyan az önkényes városrendezés időszakában elbontották, a család mégis a munka és az összetartás jelképeként tekint rá. Neve a felavatott emléktáblán most fel is került a homlokzatra.

Mint Unk János fogalmazott, az általa képviselt értékek továbbvitele sohasem volt aktuálisabb, mint éppen ma. Rajkai Mihály ugyanis a szerénység, a szegények megsegítése és a puritán életvitel letéteményese volt, amelynek a keresztény hitelesség teremtett alapot.

Az emléktábla leleplezését követően családias állófogadás adott keretet a személyes emlékek felidezéséhez.

A. B.

Az avatáson Unk János, Rajkai Mihály ükunokája beszélt

AZ ÉLET MŰVÉSZETE

*SZECESSZIÓS PLAKÁTMŰVÉSZET
ÉS TÁRGYKULTÚRA MAGYARORSZÁGON

2025. október 5-ig

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

Faragó Géza: Tunggram Wolf (Lampira), 1912–1914
 © Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

Kiemelt támogató: **MVM**

Partner: **BARTÉX TAVASZ**

Együttműködő partnerek: **AIRFRANCE** **Hilton Garden Inn** **PORSCHE** **FREI WILLE**

Budavárat rohammal csak magyarok foglalták el

Stratégiai vagy lélektani győzelem volt Görgei Artúr 1849-es sikeres várostroma?

Az 1848-49-es szabadságharc egyik legszimbolikusabb lépése volt Budavár osztrákoktól való visszaszerzése. Ma is megoszlanak a vélemények arról, hogy szükség volt-e a tizenhét napig tartó műveletekre. Ebben az ostromot vezető Görgei sem volt száz százalékgig biztos. Abban ugyanakkor mindenki egyetértett, hogy a főváros visszavétele lélektanilag sokat jelentett.

Az 1849-es tavaszi magyar katonai sikerek nyomán – az április 6-i isaszegi győzelem és Komárom április 26-i felmentését követően – a szabadságharc magyar hadvezetésének el kellett döntenie, mit kezdjen az osztrák kézen lévő Budával. Görgei Artúr tábornok Pozsony irányába tört volna ki, míg Kossuth Lajos kormányzó és Klapka György vezérőrnagy, a tavaszi hadjárat tervének egyik kidolgozója Buda ostromát indítványozta. A mai napig élénk a vita arról, hogy vajon valóban el kellett-e foglalni az erődöt, volt-e valódi haszna mindennek? A főváros és Budavár birtoklása elsősorban lélektanilag volt fontos a magyarok számára, főleg miután a kormány korábban Debrecenbe menekítve feladni kényszerült a teljes adminisztrációt. A téma ismert kutatója, Hermann Róbert hadtörténész szerint jó döntés volt belevágni a vár felszabadításába. Ezt egyrészt a magyar és osztrák fél nagyjából azonos erőviszonyai segítették, másrészt Budavár birtoklása megkönnyítette a dunai utánpótlás kérdését.

Magyarok túlerőben

Noha az időközben hadügyminiszterre kinevezett Görgei katonailag elvesztegetett időnek tartotta a műveletet, visszaemlékezéseiben politikai és morális okokból elkerülhetetlennek látta a vár visszafoglalását. Különösen az osztrák várparancsnok, Heinrich Hentzi tábornok Pest elleni ágyúzásai miatt, amely súlyos károkat okozott a városban és megannyi épületében. A lépést Görgei „a haldokló Habsburg-dinasztia gyászfáklyájának” nevezte, és elhatározta, hogy minden erejével visszafoglalja a várat, amelyet úgy jó ötezres osztrák erő védett.

A mintegy 31 ezer főt számláló magyar erők május 4-én kezdték meg a vár ostromgyűrűjének kiépítését. A főhadiszállást a Hegyvidéken alakították ki, május 6-ig a Remete fogadó, majd a Laszlovszky-major és a Diana utcai Óra-villa szolgált Görgei parancsnokságaként. I. kerületi szempontból a Gellért-hegy északi és a Nap-

hegy keleti része számított a legfontosabb helyszínnek, erre a területre telepítették a magyarok a Komáromból átkért ostromütegeket. A legközelebbi állások, a Nyárs-hegyi ütegek mintegy 6-700 méterre helyezkedtek el a várfalaktól. Hiába működött a Zsolt utca 7. szám alatt fontos lövészállás, ma látható emléke ennek sincs.

Hasonló hadászati pont volt a Gellért-hegy teteje: a Citadella helyén állt az egykori egyetemi csillagvizsgáló (Urania), amelyet az 1849-es ostrom során a magyar honvédség tüzérségi állásként használt. Az épület az osztrákok válaszcsepásai következtében semmisült meg, egykori helyét ma emléktábla őrzi.

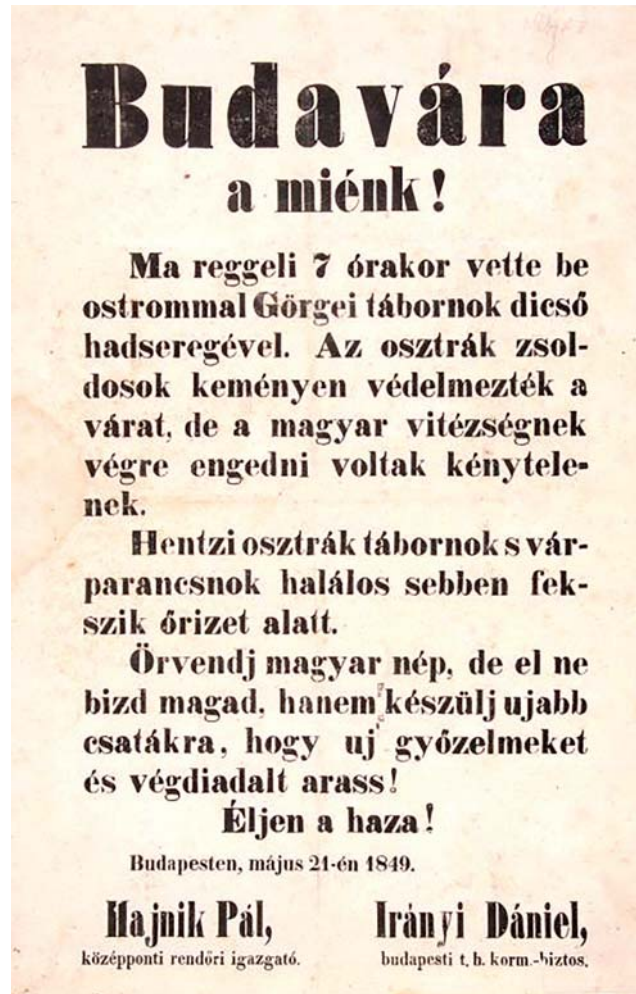
Ősrégi módszer

A siker szempontjából kulcsfontosságúnak számított a vár vízellátásának megszüntetése. „Buda várának – tudomásom szerint – nem voltak sem kútjai, sem vízfogó ciszternái. Ezt a hiányt régtől fogva két vízvezeték pótolta. Az egyiket, mely egy nagy-svábhegyi forrásból látta el jó ivóvízzel a várat, máris elromboltuk. Ha a másikat, a dunai vízművet is sikerül elrombolnunk, akkor végképp elfogy a vár vize, és az őrség, véleményem szerint, alig néhány napig tarthatja magát. De a Kmety-hadosztály rohama nem sikerült, s olyan érzékeny veszteséget szenvedtünk, hogy az efféle elszigetelt vállalkozás megismétlésétől egyszer s mindenkorra elment a kedvünk” – írta emlékirataiban Görgei. A svábhegyi források elvágására valamikor május 10. és 15. között kerülhetett sor Svábhegy, Orbánhegy és Zugliget térségében.

Noha a vizet nem sikerült teljesen elzárni, de a megcsappanó és gyengébb minőségű dunai víz használata miatt a várban kolera- és tifuszbajjárvány súlyosbította a helyzetet. A betegségek gyors terjedése miatt az osztrák védők kénytelenek voltak külön akciókat szervezni a sebesültek és betegek kimenekítésére. Hentzi tábornok május 10-én és 11-én két alkalommal is kísérletet tett a betegek kimentésére a Vízivárosban lévő kórházakból.

Görgei Artúr portréja, Barabás Miklós metszete, 1849

Egy röplap 1849-ből

Sikerült!

A döntő roham május 21-én hajnali három órakor indult. Az ágyúsor ösztüze után Nagysándor József I. hadteste átjutott a falakon, miközben Aulich II. és Knézich III. hadteste északi és déli irányból támadta a kapukat. E győztes műveletről a Rubiconban Tarján M. Tamás ezt írta: miután a honvédsereg betört a Várba, maga Hentzi állt csapatai élére, szuronyrohamát azonban elsöpörték, Buda pedig Görgeiék kezére került. Az utolsó roham fókusz a Kászim basa bástyaként is ismert Fehérvári rondella volt, itt törtek be a várba a magyar honvédek. (A bástyát egyébként 1867-ben lebontották, mert már nem tartották korszerűnek, de 1950-52 között újraépítették.) Ahogy a győzelemről egy korabeli röplap is hírt adott, a központi csetepatéban, a Szent György téren Hentzi is halálos sebet kapott. Az osztrák parancsnok helyettese, Alois von Alnoch megpróbálkozott még a Lánchíd felrobbantásával, de az aknáknak végül az ő életét oltották ki.

Az ostrom komoly magyar katonai sikernek számított. Miközben a pesszimistább összegzés szerint a magyarok vesztesége 1118 fő – 427 halott és 691 sebesült – volt, addig az osztrákok 532 elesett mellett betegsé-

gekben további 178 főt vesztek, míg 4204 katonájuk esett hadifogságba. Ez a Habsburg-erőknek majdnem tíz százalékos veszteséget jelentett. Budavárat ostrommal az osztrákok soha nem tudták visszafoglalni – az a világségi fegyverletételig magyar kézen maradt.

Mint ismert, a szabadságharc sorsát az oroszok pecsételték meg. Buda visszavételének napján találkozott és kért segítséget Varsóban Ferenc József (ur. 1848-1916) I. Miklós orosz cártól (ur. 1825-1855). A 200 ezres orosz intervenció aztán elsöpörte a független magyar állam álmát.

Az 1849-es budavári ostromot megannyi műalkotás örökítette meg. Ezek közül talán leginkább Vágó Pál festőművész (1853-1928) monumentális alkotása emelkedik ki, amely már méreteivel is grandiózus. A képen a hősi halálig tartó küzdelem apróságai is részletes ábrázolása találkozik az ostromok hangulati elemeivel. Egyesek szerint ez a mű a magyar történelmi festészet egyik legdrágább alkotása. Vágó Pál festménye ma a Budavári Önkormányzat Kapisztrán téri épületének dísztermében csodálható meg.

Balogh Roland

Már nem volt jövőkép

Szántóné Kovacsics Zsuzsanna tizenkét évesen élte át Budapest ostromát és a németek kitörési kísérletét. A Bethlen-udvar kétszintes óvóhelyét katonákkal kellett megosztaniuk, miközben a házban sem gáz, sem víz nem állt rendelkezésre. Az idős asszony ma is jól emlékszik az épület közelébe telepített lőszerraktár felrobbanására, és a pincébe menekült lakóközösségük halottjaira is.

Ebben az épületben lakom már 92 éve. Ide születtem 1933-ban, bár nem ebbe a lakásba. De ebben a házban lakott a nagymamám és több közeli rokonom is, innen követtük végig, itt éltük át az elmúlt évszázad történelmi viharait – mesélte a Várnegyednek Szántóné Kovacsics Zsuzsanna. Az idős asszonyt otthonában látogattuk meg arra kérve, hogy idézze fel Budapest második világháborús ostromával összefüggő emlékeit.

Az Attila út 2. szám alatti épületnek kétszintes pincerendszere van, a teljes alapterülete alá van pincézve. Az ostrom alatt német és magyar katonai alakulatokat szállásokkal a felső szinten, és alattuk a ház lakossága húzta meg magát. Az ostrom előtt és alatt különös, félelem keltette vándorlás alakult ki a pincében lévő polgári lakosság körében, mivel mindenki oda ment, ahol úgy gondolta, hogy nagyobb biztonságban van. „Mi úgy ítéltük meg, hogy a két emelet mély pince kellően biztonságos” – jegyezte meg. De voltak hasonló állásponton lévők, akik épp ide kíváncsoztak, őket be is fogadták. Mások viszont elmentek hozzátartozóikhoz. Mindezt a családok összetartozása indokolta, hisz senki sem tudta, láthatják-e szeretteiket még valaha. Apokaliptikus idők voltak, Pestre már nem lehetett átjutni, mert a hidakat felrobbantották, az embereknek nem volt jövőképük.

„Akkor csak 12 éves voltam, a szüleimmel és két kisebb testvéremmel rejtőztem a pincében. Légiriadók alkalmával már a korábbi időkben is le kellett jönnünk, de hosszú távú ittlétre csak '44 decemberétől rendezkedtünk be.” A lövöldözések szünetében volt, aki kimerészkedett. A ház parancsnokát, Pintér Andort, aki a IV. emeleten lakott – a közösséget ő fogta össze – egy ilyen alkalommal lőtték agyon odakint. Ő volt az első hallott.

Fotók: Rényi Erna

Alapszükségletek és ágyútűz

Az ostrom előtt is többször volt légiriadó – erről a rádió is jelzést adott – ilyenkor le kellett költözniük az óvóhelyre. A felnőttek által a lejáráthoz odakészített kosarat – amiben víz, kenyér és lekvár volt – magukkal vitték. Zsuzsannának mindig megették a kosár tartalmát. Mivel ilyenkor a lakók újra megtöltötték a kosarat, számos alkalommal megtöltték a hasukat. Aztán, amikor már lehetett tudni, hogy közeleg a totális ostrom, a civil lakosság ellátása pedig nem lesz szempont, a lekvár jelentette finomság a házban elfogyott, a tervezettel szemben nem tartott ki tavaszig.

WC ugyan volt az óvóhelyen, amit a csatornarendszerbe kötöttek, víz azonban nem. Az szinte egy időben szűnt meg a gázszolgáltatással. Szerencsére a Tabánban belátható közelségben több hőforrás is működik, Zsuzsannának az Erzsébet híd budai lábánál lévő gyógyvizet használták. Vízhardás közben lelte halálát egy másik felnőtt szomszédja.

Kitörni lehetetlen

Édesapja 1895-ben született, azaz már nem volt katonakorban, így a családdal lehetett. A Magyar Királyi Belügyminisztériumban dolgozott miniszteri tanácsosként fent a Várban, az Úri utcában. A jó erőnlétben lévő férfiakat – így őt is – a németek nyugatra akarták evakuálni. Volt, aki önként ment, de Zsuzsanna szülei maradni akartak. Bár tudták, hogy jönnek az oroszok, féltek is tőlük, de úgy vélték, út szélén találkozni az orosz invázióval a legkiszolgáltatottabb szituáció. Aki marad, annak legalább megmarad a lakása, és fedél van a feje felett, már akit nem bombáztak ki. Mivel édesapja legálisan nem maradhatott, két másik minisztériumi kollégájával úgy tervezték, hogy a lehető legkésőbbi időpontban indulnak gépkocsival. Erre azért kaphatott engedélyt, mert fele-

sége súlyos tüdő- és mellhártyagyulladásban szenvedett. December végén, karácsony napján jött a telefon, hogy indulni kell. Ekkor zárult be azonban az ostromgyűrű, már nem lehetett kijutni a városból. Autójukkal ugyan az éjszakában elindultak, de egy idő után más irányba fordultak. Az ostrom aztán olyan közigazgatási káoszt hozott, hogy néhány napra rá már nem keresték.

A ház lakói az orosz katonákkal azonban nem kerülhették el a találkozást. Nemegyszer hurcoltak el nőket magukkal, de egyszer a tiszt magyarul szólalt meg, mivel kárpátaljai magyarként vett részt a szovjet megszállásban. Ő igazán tiszteletet érdemlő módon viselkedett, megfélekezve alárendeltjeit.

Teljes pusztulás

Az élelmesebb lakótársak a lakások ablakait kitárták, így a légnyomás nem törte be az ablakokat. A fegyverpogás és vele együtt az ostrom február közepére szűnt meg. Visszatérve otthonukba beszakadt konyhát és olyan körülményeket találtak, hogy elfogadták egy harmadik emeleti, egyedül élő szomszédjuk invitálását, és hozzá költöztek be. Zsuzsanna jól emlékszik arra a látványra is, ami elsőként az utcán fogadta. A tenispályáknál, ahol most a hőátadó állomás van, állt a pincés kert, legalábbis így ismerték akkoriban, amely egy játszótérnek is helyet adott. Ennek az alagsorában raktároztak el 20 tonna ekrazitot, azaz nagy erejű, katonai célú robbanóanyagot. Amikor ez találatot kapott, a rázkódást még két emelet mélyen is megéreztek. „Egy nagy kráter lett a Naphegyből.” Halottakat a környéken nem látott, de addigi élete során ekkora árkot sem. A robbanás teljesen letarolta a környéket.

A túlélőknek akkoriban semmilyen jövőképük nem volt. Egy dolgot tudtak az ostrom végén, hogy az oroszok megszállják az egész országot. Akkor úgy tartották, ezzel vége lesz a világnak. Persze nem lett vége, Zsuzsanna tanulmányait a Mészáros utcai Szilágyi Erzsébet Leánygimnáziumban fejezte be. Egyetemre édesapja múltja miatt nem mehetett (őt a minisztériumból az elsőek között távolították el, segédmunkásként fejezte be aktív pályafutását), „néhány év alatt deklasszált elemek lettünk”. Esti tagozaton végzett el végül egy könyvtárosi képzést, ezt követően, egészen a nyugdíjazásáig az UVATERV-nél dolgozott. A tervező cég magasépítési, mélyépítési és hídépítési profillal is rendelkezett, de vasúthálózat bővítési és geodéziai feladatokat is ellátott. A háború után bőven volt dolguk.

A Bethlen-udvarként ismert Attila út 2. szám alatti házban az ostrom időszakában száz lakás volt, a kommunista éra lakásleválasztásai nyomán ma már 125 van. Zsuzsanna még jól emlékszik az épület utcafrontján kialakított, galériázott kis cipész-, szabó- és egyéb üzletekre, sőt még a Korona mozira is, ami szintén ebben a házban működött.

Ambrus Balázs

Pályázat a Budavári Önkormányzat tulajdonában álló nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérleti jogának elnyerésére

A pályázat benyújtásának határideje: 2025. szeptember 1., hétfő, 17.00 óra

Cím, elhelyezkedés	Helyrajzi szám	Terület (m ²)	Ingatlan-nyilvántartási megnevezés	Alap havi bérleti díj (nettó)
Attila út 67. (utcai, földszinti)	7107/0/A/1	48	üzlethelyiség	213 944 Ft
Attila út 71. (utcai, földszinti)	7109/0/A/4	17	üzlethelyiség	75 772 Ft
Attila út 77. (utcai, földszinti)	7113/0/A/1	38	üzlethelyiség	169 372 Ft
Attila út 77. (utcai, földszinti)	7113/0/A/3	32	műhely	142 629 Ft
Attila út 97. (utcai, földszinti)	6773/3/A/1	53	iroda	236 230 Ft
Attila út 97. (utcai, földszinti)	6773/3/A/5	60	üzlethelyiség	225 176 Ft
Attila út 133. (utcai, földszinti)	6794/2/A/69	39	iroda	173 830 Ft
Batthyány u. 12. (utcai, földszinti)	14020/1/A/2	31	iroda	138 172 Ft
Batthyány u. 18. (utcai, pincszinti)	14017/0/A/8	51	műhely	113 658 Ft
Batthyány u. 63. (utcai, pincszinti)	13976/0/A/2	67	egyéb helyiség	149 315 Ft
Batthyány u. 65. (utcai, pincszinti)	13975/0/A/1	73	egyéb helyiség	162 687 Ft
Csalogány u. 40. (udvari, alagsori)	13933/0/A/6	34	raktár	75 772 Ft
Fő u. 3. (Bem rakpart 2.)	14403/0/A/2	289	üzlethelyiség	1 055 953 Ft
Fő u. 4. (udvari, földszinti)*	14336/0/A/5	47	műhely	146 641 Ft
Fő u. 7. (utcai, földszinti)	14405/0/A/37	58	üzlethelyiség	258 516 Ft
Fő u. 15. (utcai, földszinti galériával)	14409/0/A/2	164	üzlethelyiség	649 236 Ft
Hajadon u. 2. (utcai, földszinti)**	6509/0/A/3	63	üzlet	276 361 Ft
Hegyalja út 3. (utcai, földszinti)	7396/8/A/4	22	üzlethelyiség	98 058 Ft
Hegyalja út 3. (utcai, földszinti)	7396/8/A/6	15	üzlethelyiség	66 858 Ft
Hegyalja út 5. (udvari/utcai, földszinti)***	7396/4/A/1	12	raktár	280 802 Ft
	7396/4/A/2	7	raktár	
	7396/4/A/3	6	raktár	
	7396/4/A/9	38	üzlethelyiség	
Hegyalja út 5. (utcai, földszinti)	7396/4/A/10	52	üzlethelyiség	231 773 Ft
Logodi u. 51. (utcai, alagsor)	6737/0/A/3	14	műhely	23 378 Ft
Mária tér 1. (utcai, földszinti)****	13910/0/A/2	28	üzlethelyiség	267 430 Ft
	13910/0/A/3	32		
Mária tér 3. (lépcsőházi, pincei)	13908/0/A/28	11	raktár	12 257 Ft
Mészáros u. 2. (utcai, földszinti)	7541/0/A/5	21	műterem	93 601 Ft
Mészáros u. 18. (utcai, alagsori)*****	7521/0/A/49	43	üzlethelyiség	619 100 Ft
	7521/0/A/50	137	egyéb helyiség	
Mészáros u. 18. (utcai, utcaszinti)	7521/0/A/4	135	üzlethelyiség	601 718 Ft
Mészáros u. 62. (utcai, alagsori)	7423/0/A/2	137	egyéb helyiség	305 316 Ft
Ostrom u. 31. (utcai, földszinti)	13955/0/A/1	61	üzlethelyiség	271 887 Ft
Szilágyi Dezső tér 3. (utcai, pincei)	14275/0/A/6	101	raktár	112 543 Ft
Szirtes út 6/a. (udvari, földszinti)	5213/2/A/4	23	garázs	25 647 Ft
Vérmező út 10-12. (utcai, alagsori)	13972/0/A/1	124	műhely	276 344 Ft

*A Fő u. 4. szám alatti, 14336/0/A/5 hrsz-ú helyiség 2025. július 29. napjáig bérbeadás útján hasznosított.

**A Hajadon u. 2. szám alatti Társasház Szervezeti és Működési Szabályzata tiltja a Társasház földszintjén lévő üzlethelyiségekben a vendéglátó-ipari tevékenység végzését, továbbá a Társasház Hajadon utcai oldalán a Társasház falaitól számított 2,5 méteres távolságon belül vendéglátó-ipari tevékenység céljából székek, asztalok kihelyezését, terasz üzemeltetését.

***A Hegyalja út 5. szám alatti, 7396/4/A/1, 7396/4/A/2, 7396/4/A/3 és 7396/4/A/9 hrsz-ú helyiségek természetben egybenyitottak, a helyiségekre kizárólag együttesen lehet pályázni!

****A Mária tér 1. szám alatti, 13910/0/A/2 és 13910/0/A/3 hrsz-ú helyiségekre kizárólag együttesen lehet pályázni!

A helyiségek 2025. július 15. napjáig bérbeadás útján hasznosítottak.

*****A Mészáros utca 18. szám alatti, 7521/0/A/49 és 7521/0/A/50 hrsz-ú helyiségekre kizárólag együttesen lehet pályázni!

További részletek: budavar.hu

Bejárta bárzongorával a világot

Tizenhat éve játszik a Krisztinaváros kedvelt bisztrójában, a Dérynében Boronkay Ibolya bárzongorista. A művésznőnek ugyan nem a kerület az otthona, de ma már saját szomszédjai-ként tekint a Tabán és Krisztinaváros lakóira. Bejárta a világot a zenével, sokszor azt hitték, hogy énekesnő is. Könnyen lehet, hogy ő az egyetlen női bárzongorista az országban.

A bárzongorista régebbi világslágereket játszik elsősorban a Dérynében, amit töretlen lelkesedéssel fogad a közönség. Frank Sinatra dalait, például a Flying to the Moon-t imádják a bisztróba betérő vendégek. A My Fair Lady filmzenéjét is, de az operettnek is megvan a közönsége. A távol-keleti vendégek, elsősorban a japán és a kínai turisták a leglelkesebb rajongói ennek a műfajnak. Zongoristák manapság legfeljebb szállodákban játszanak, de azt a fajta kávéházi zenét, amit én képviselek, nem sokan művelik – mondta lapunknak Boronkay Ibolya.

Itt sok a harmincas-negyvenes üzletember, de rengeteg a turista és a világsztárok is nagyon kedvelik a Déryné-t. Különösen amióta Budapest kiemelt forgatási helyszín lett, Tom Hanks-szel vagy épp Charlize Theronnal is találkozott már a bárban, a világhírű dél-afrikai színésznő nagyon jó benyomást tett rá.

Gyerekként az első koedukált Kodály-osztályba járt a Tímár utcai Leövey Klára Általános Iskolába, ahol furulyát, zongorát és kamarazenét tanult. „Rendszeresen mentünk Kodály Zoltánhoz bemutatni, amit a zeneórán megtanultunk” – meséli Ibolya, aki egyébként klasszikus polgári neveltetésben részesült, diplomás zenésznek szánták. Tizennégy évig tanult komolyzenét és zongoratanárnak készült, tizenhét éves kora körül kezdett tánczenét tanulni. Mint mondta, noha akkortájt minden a komolyzene körül forgott az életében, jobban vonzotta a könnyű műfaj.

Az 1970-es években, tizenkilenc évesen a kommunizmus szürkességéből zenészként jutott ki nyugatra. Először Dániába ment zenész szerelmével. Külföldi impresszárió lett kettős adózással. Sokfelé megfordult a világban, leginkább Amszterdam bohém művészvilágát szerette. Mint mondja, a város lazasága vonzotta. Luxemburg túl felvágósnak tűnt, hűvös embereknek látta lakóit.

Hogy milyen volt a hetvenes évek szürkességéből kiszakadnia, amikor három évet kellett várni egy útlevélre? Ma erre úgy emlékszik, hogy eleinte nem volt elbűvölve a nyugattól. „Itt ugyan a Kádár-korszak dübörgött a maga nyomasztó légkörével, mégis a nyugalomnak tűnt. Óriási injekciós tűkkel feküdtek a kábítószerrel fiatalok az utcán, ami számomra rémisztő látványnak számított. Az az igaz-

Fotó: Tóth Tibor

ság, hogy egyáltalán nem vágyódom vissza oda. Eszem ágában sem volt kint maradni, nem bódultam el attól a szabadságtól. Az előkelő bároktól persze odavoltam... Hazatérve a Hotel Wienben játszottam” – mesélte lapunknak Boronkay Ibolya.

Budapesten több elegáns hotelben zongorázott, így például a Hotel Héliában vagy az Atrium Hyattben. Ilyen hosszú ideig azonban egyetlen helyen sem zenélt, mint a Dérynében, ahol már családtagnak számít.

Szilléry

Legyen hős, ha úgy adódik!

Fontos tisztában lenni az újjáélesztés szabályaival, bárki lehet életmentő

Magyarországon 25 ezer hirtelen szívhalál történik évente, de tíz esetből csak négyben kerül sor laikus alapszintű újjáélesztésre, amit a betegek tizede él túl. Ám ha laikusként tisztában vagyunk az újjáélesztés szabályaival, ez az arány nagy mértékben javítható.

Altalános tapasztalat, hogy határozott fellépés, szakszerű és korai defibrilláció mellett a megfelelő mellkaskompresszió egyértelműen javítja az újjáélesztések sikerét. Az Európai Újjáélesztési Társaság és a Magyar Resuscitációs Társaság protokolljai szakszerű, de mindenki által elsajátítható lépéseket dolgozott ki, hogy orvosi ismeretek nélkül is újjáélethessük bajba jutott embertársunkat. A két társaság irányelvei alapján hat pontban mutatjuk be az újjáélesztés lépéseit.

Győződjünk meg róla, hogy a helyszín biztonságos-e? Saját magunkat ne sodorjuk veszélybe, csak azért, mert próbálunk megmenteni valakit!

Ha biztonságos a helyszín, hangosan szólítsuk meg a bajba jutottat, rázzuk meg vállait. Ha reagál, akkor nem eszméletlen, hagyjuk abban a pozícióban, és maradjunk mellette, de hívjuk a 112-t. Vizsgáljuk újra rendszeresen és próbáljunk rájönni, mi történt vele addig, ameddig a segítség meg nem érkezik.

Ha nem reagál, fordítsuk a hátára kemény alapra. A normális légzés jeleit érezzük, hallgassuk, lássuk. Ez 10 másodpercig tartson! Térdepeljünk mellé úgy, hogy az állat előre, a fejet hátra tegyük kezeinkkel így vizsgáljuk az eszméletlen beteget. Arcunkat a szája fölé tegyük, légzését vizsgálva. Ha a betegnek nincsen légzése, kiáltunk segítségért, hívjuk a 112-t és mondjuk el, mi történt. Az abnormális légzés röviddel a szív megállása után jelentkezik a keringésmegállások akár 40 százalékban. Nehezített, ritka, hörgő, hangos vagy gaspoló légzésként lehet jellemezni.

Ha van társunk, szólítsuk fel, hogy ő hívja a 112-t és kezdjük meg az újjáélesztést. A mentésirányító elmondja, mit kell tenni és megadja a defibrillátor pontos helyét a közelben. Eközben társunkat küldjük el a készülékért.

Ameddig a defibrillátor megérkezik, végezzünk 30 mellkaskompressziót és 2 befúvást szájból szájba. A mellkaskompresszió lépései: a bajba jutott mellkasá-

nak középre tegyük rá az egyik tenyerünk kéztői részét, és a másik kezünket tegyük rá. A két kéz ujjait kulcsoltuk össze tenyérrel lefelé, ezzel biztosítva azt, hogy nem fejtünk ki nyomást a bordákra, nyújtuk ki karunkat. A tenyérnek csak a kéztői felével fogunk nyomást kifejteni, ezt kell helyezni a beteg szegycsontjára. Ez a mellkas közepe, a szegycsont harmada: lapos, kemény csontot érezzen. Nyújtott könyökkel kezdjük el a nyomásokat. A mellkast nyomjuk le az alábbiak szerint: mélység: 5-6 cm, lenyomás: felengedés = 1:1, frekvencia: 100-120/perc (azaz másodpercenként kétszer.) A 30 mellkaskompressziót követően adhat mesterséges légzést 2 befúvással (szájból szájba), bár laikus újjáélesztés során nem kötelező a befúvás, csak a mellkas kompresszió.

Amint a defibrillátor (AED) megérkezik, kapcsoljuk be és kövessük az utasításait. A két elektróda felhelyezése után a gép szívritmusanalízist végez. Győződjünk meg róla, hogy a beteghez senki sem ér, és mondjuk hangosan: „Senki ne érjen a beteghez!” Amint meggyőződött arról, hogy senki nem ér a beteghez, úgy a sokkot adja le biztonságosan. Ezt követően az újjáélesztést folytatni kell azonnal.

Legyen ön is hős és segítsen másokon, ki tudja, mikor fog ön is mások segítségére szorulni.

Fitos Gábor
BLS (alapszintű újjáélesztés) segélynyújtó
Szív City önkéntes

A kalapos király görbe estéje

Mindig meglepődik az ember, mi minden ki nem derülhet egy adott utcáról, térről. Nincs ez másként Budavár egykori központja, a Batthyány tér esetében sem. Kapásból ott a neve. Mai elnevezését 1905-ben kapja, előtte hívták Felső piac térnek is, majd közel két évszázadon át Bomba térként – Bomben Platz – olvashatjuk Pest-Buda 1793-as kataszteri térképén. Nevét a vásártéren álló katonai őrházról – lőszer-raktárról – kapta, ahol ágyúkat és lövedékeket tároltak. De volt ott akkor még csónakház, lóúsztató, váróterem és megannyi egyéb raktár is. A tér a várossal együtt szenvedte meg a legendás 1838-as, majd az 1876-os árvizeket. Utóbbit örökítette meg fotográfiáin Klösz György. A mai járószintet a nagy árvizek miatt emelték a XIX. századig használatnál jóval magasabbra, s emiatt látjuk azt ma, hogy a tér jópár épületének, templomának alapjai a mai járószint alatt vannak.

Ilyen épület a 4. szám alatt álló rokokó palota is. Az egykori Fehér Kereszt fogadó felkapott hely volt már a XVIII. század végén is. Egy városi legenda szerint maga Giacomo Casanova lakott az épületben és csábította el a fogadós lányát, amikor 1782-ben a melegvizes források gyógyító erejét próbálta ki Budán. Hogy így volt-e, arra semmi bizonyíték. Ami viszont valóban megtörtént, hogy a rigorózus II. József, a „kalapos” király 1783-ban és 1784-ben is megszállt ott. Ismerve a Habsburg uralkodót, nehéz elképzelni, amint a 42 éves király táncosok gyűrűjében ropja hajnalig. Hogy pontosan hogy is történt, nem tudni, de a fáma szerint József – ahogy ugyanott korábban az édesanyja, Mária Terézia is – jól szórakozott. Az őrház 1849 után elvesztette stratégiai fontosságát, és előbb pénzügyőrök helyeztek el benne, majd kereskedőknek adták bérbe. 1886 decemberében az épületben nyílt meg a Bomba téri népkonyha. Az őrház „áldozata” lett a téren álló Mária-oszlop, amelyet a 1710-es pestist követően a túlélő közösség emelt a Szent Szűz tiszteletére, egy őrházbővítés miatt az emléket 1826-34 között a Mária térre helyezték át, ahol ma is áll. Mária különös szerepet játszott a tér életében: a ferences Mária-kápolnában (a mai metrólejáró helyén) állt egy Máriát ábrázoló kegyszobor is, amelyet egy katonatiszt fogadalomból egy valódi aranypalásttal ajándékozott meg, miután túlélte egy mérgezett nyíllal szerzett sebesülést. Az adományt követően a szobrot, hogy nagyobb biztonságban legyen, a ferencesek a Fő utcai templomukba vitték.

A Bomba téren állva ne feledkezzünk meg a gyorskocsikról sem. A gyors postakocsik az 1750-es évektől indultak a tér széléről – innen a közeli utca neve is. A Pest-Buda–Bécs közötti távot 27–28 óra alatt tették meg, és az utasok nemcsak bent, de a jármű tetején vagy a hátsó lépcsőn is utazhattak. Közeledve napjainkhoz, akadnak még jó páran, akik emlékeznek, indult ám híd is Pestre a Batthyány térről. Az Országház elé befutó, Kossuth névre hallgató folyami átkelő a második világháború végétől egészen az új Erzsébet híd átadásáig üzemelt. Már csak mementója akad a metróépítés miatt aztán ismét teljesen átrendezett téren, amely ma az ország talán legfelkapottabb szelfizőhelye szemben a Parlament épületével.

Körtvélyessi Csörsz

Forrás: Fortepan

Zavaróak, de hasznosak a varjak

Szétszórják a szemetet, de a galambállományt kordában tartják

Az a puszta tény, hogy a mai napig többen asszociálnak a városokban fészkelő és költő varjokról Alfred Hitchcock: Madarak című 1963-as horrorfilmjére, mint trillázó énekesmadarakra, önmagában azt mutatja, hogy negatívan állunk hozzájuk. Pedig a varjak is az énekesmadár-alakúak rendjébe tartoznak, és a legintelligensebb madarakként tartják számon őket.

A varjak könnyen megtanulják, hogyan juthatnak táplálékhoz, akár emberi környezetben is. Ez persze nem vigasztalja azokat, akiknek az otthona előtt a szemetgyűjtőből csipegetnek. Különleges alkalmazkodó képességük miatt ráadásul az FKF-nek és a Főkertnek még fedőket is kellett telepíteni a közterti szemetesekre. Ez az intelligencia néha „kiszámított agresszióval” is jár, főleg ha táplálékot vagy fészket kell védeniük. A dió feltörésére is alkalmas csőrükkel az erre érzékenyek körében akár még riadalmat is képesek kelteni, amiről az önkormányzathoz beérkező panaszok is tanúskodtak.

Városiasodtak

A Budavári Önkormányzat 2021 tavaszán egyszer már megbízást adott arra, hogy a tavaszi költési időszakot követően a varjak fészkeit eltávolításák, illetve elriasztásukra alkalmas eszközöket (madárriasztó műsolyomokat) is telepítettek a legkritikusabb helyekre.

Orbán Zoltán ornitológus, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) szóvivője arra figyelmeztetett, hogy ha egy madárfaj sikeresen urbanizálódik, a folyamat öngerjesztővé válik, a számuk meredeken emelkedhet, mert rengeteg ennivalót találnak. Ragadozók és emberi üldözés hiányában a költési sikerük is magas, a fiókák pedig már a lakott területet tekin-

tik otthonuknak és maguk is itt fognak költeni, így létszámuk egy idő után átlépheti a lakosság ingerküszöbét.

Galambfészkekben is kotorásznak

A dolmányos varjak jellemzően márciusban kezdenek fészket rakni magas fákra, villanyoszlopokra vagy épületek párkányaira, kiváló helyszín számukra a budai Vár. Fészkenként 3-5 fióka kel ki, ezek tavasz végére válnak röpképessé, addig viszont a pár – kolónia esetén akár több madár is – minden erejével védelmezi őket. A dolmányos varjú bár természetvédelmi oltalom alatt áll, de nem védett állat, ezért nincs természetvédelmi értéke sem, adott esetben gyéríthető. Ennek mérlegelésekor érdemes figyelembe venni, hogy ezek az állatok fészkeragadozók, azaz segíthetik a város egyes pontjain túlszaporodott galambfajok (parlagi és örvös galamb, illetve balkáni gerle) reprodukciójának megfékezését. Ennek ismeretében a városlakó embereknek hasznos lehet újragondolniuk egyes madárfajokhoz fűződő viszonyukat.

Konfliktus esetén fontos, hogy ne fussunk el az állat elől, hanem vele szembe fordulva, a karokat kitérve, hangosan kiabálva elijeszthetjük őket. De a legjobb, ha május közepi időszakban elkerüljük a költési területeiket, ahol a fiókáikat védik, így minimálisra csökkenthetjük az összetűzések esélyét.

Ambrus Balázs

A megoldás Erdélyi János 1857-ben megjelent Válogatott magyar népdalok c. kötetében is szereplő, évszázakokról, szerelemről szóló népdal részlete												
AZ IDÉZET 1. RÉSZÉ	▼	FOLYÓ BELGIUMBAN	NYÍLT ERŐSZAK	▼	GYÓGYSZER GYÁRUNK	▼	... ANTAL, FESTŐ (1895-1977)	▶	▼	EZRELEK RÉSZÉ!	NÉMET AUTÓJEL	▶
ALEXANDER A MICIMACKÓ SZERZŐJE			NÁÉ				LOPVA SZERZŐ				A DŰR ALAPHANGSOR 1. HANGJA	▲
▶		▼	▼		MEGY, ANGOLUL	▶	▼	SAJÓ-VÖLGYI VÁROS	▶			RÓMAI 500
					... LÁSZLÓ, SZÍNESZ (1910-1993)			ÁRASZT				
AZ IDÉZET 2. RÉSZÉ	▶				▼			▼				?
TAVASZI GYÜMÖLCS	▶										AZ ÚT JELE FIZIKÁBAN	▶
KÖTŐSZÓ											FOKOZATOSAN KÉSZÜL	
A		MESTER LESZ BELŐLE	VAGY (KÖTŐSZÓ) ANGOLUL	▶		EGY KIS KOMPÓTI!	▶			PAUL SVÁJCI FESTŐ (1879-1940)	EGYIK SUMER FŐISTEN	▶
			AZ EGÉSZ EGY DARABJA			A NAGYÍTÁS JELE				ORTODOX SZENTKÉP	▼	
FÖLDKÖZTENGERTENGERE	▶	▼	▼			▼	NITROGÉN, KÉN, SZÉN	LAOSZI PÉNZ	▶	▼		LITER, RÓVIDEN
ÁLLATI ŐRÜLEK								ÉSZAK, RÓVIDEN				
A				A NITROGÉN VEGYJELE		AZ IDÉZET 3. RÉSZÉ	▼					▼
						...GROS, NAGYKERESKEDÉS						
FÉMES ELEM	▶			IGEN, ANGOLUL	▶	▼		ÓKORI, KISÁZSIAI GÖRÖG TORZS	▶			A CSODÁLKOZÁS SZAVA
				A TÖRÉSMUTATÓ JELE				KÖTŐSZÓ				
😊	A			▼				▼			NAGYON RÉGI	▶

VÁRNEGYED

BUDAI VÁR — GELLÉRTHEGY — KRISZTINAVÁROS — TABÁN — VÍZVÁROS

A BUDAPEST I. KERÜLET
BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

Kiadó: Budavári Közösségi Nonprofit Kft.
Szerkesztőség: 1013 Budapest, Krisztina krt. 73.
Telefon: +36-1/611-6493
Írjon nekünk: info@varnegyed.hu
Hirdetés: hirdetes@varnegyed.hu
ISSN 2060-6303

Főszerkesztő: Kuthi Áron
Munkatársak: Ambrus Balázs, Balogh Roland, Szilléry Éva
Fotó: Tóth Tibor, Törő Balázs, Vadnai Szabolcs
Címlapfotó: Tóth Tibor
Arculat: Tóth Andrej
Nyomdai előkészítés: Crood Comp
Nyomda: Mediaworks Hungary Zrt.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza! Minden jog fenntartva!
Megjelenik 16 000 példányban.

Budavári kulturális ajánló

2025. július 2. – augusztus 8.

Jegyek minden programra a www.maraikult.hu oldalon és az alábbi intézményekben a program előtt egy órával, pénztári nyitvatartási időben kaphatók.

A MáraiKult jegypénztár új címre költözött: 1016 Budapest, Krisztina körút 73.

Nyitvatartás: hétfő-csütörtök: 10.00-17.00, péntek: 10.00-15.00.

I. kerületi lakosok a megjelölt programokra kedvezményes jegyet válthatnak.

A rendezvényeinken kép- és hangfelvétel készülhet, melyet weboldalunkon és közösségi média felületeinken felhasználhatunk. A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk!

Virág Benedek Ház

JÚLIUS 2., SZERDA, 17.00 ÓRÁTÓL

Bolgar zenés irodalmi est – Doncsev Toso íróval és a Falkafolk együttesel

Átiratok és novellák

Bach és a mai magyar próza

Az Átiratok és novellák című esten ismét találkozni fog az irodalom, a zene és a színművészet. **Doncsev Toso**, számos magyar és bolgar irodalmi elismeréssel kitüntetett író novelláit **Fillár István** Jászai Mari-díjas színművész olvassa fel; **Eötvös József** Liszt Ferenc-díjas gitárművész klasszikus művek átirataival varázsolja el a közönséget. A bolgar és magyar közösség közös kulturális öröksége egy különleges esten elevenedik meg.

Műsorvezető: **Navarrai Mészáros Márton** újságíró, szerkesztő

Falkafolk – koncert

A Falkafolk együttes balkáni népek zenéjét játsza, azon belül elsősorban a bolgar népzene, és eredeti hangszeren szólaltatja meg a többnyire saját maga gyűjtötte, néhol még élő hagyományként fellelhető műveket.

Bolgar, makedón, délszláv, görög, albán, török, román népek zenéjét gyűjtik, tanulmányozzák, és tolmácsolják koncerteken, táncházakban. A legtöbb eredeti anyagot Bulgáriában gyűjtötték, de jártak Görögországban, Romániában, és a volt Jugoszláviában is. Hangszereiket is ezekből az országokból hozták, így a gadulkát – a körte alakú sok húrú vonós hangszert, és a kavalt, ami a fuvala őseinek tekinthető.

Az eseményekre a belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött.

Regisztrálni az alábbi címen lehet: elsokeruletibolgarok@gmail.com

1013 Budapest,
Döbrentei utca 9.
Nyitvatartás:
szerda-péntek: 14.00-18.00,
szombat: 10.00-13.00,
továbbá az aktuális
programokhoz igazodóan.

JÚLIUS 3., CSÜTÖRTÖK, 20.30

Márai 125 Kertmozi

Egy tál lencse

Farkas Zoltán 1941, fekete-fehér magyar játékfilm, 1 óra 22 perc

Kagits Gyula gazdag földbirtokos kastélyában gyűlnek a „rokonok”, akik komoly terveket szőnek az örökség megszerzésére. Az öregúr jól mulat rajtuk, de amikor betölti a kilencvenedik életévét, titokban intézkedéseket tesz, hogy kerítsék elő az egyetlen valódi hozzátartozóját. Irmának, a távoli rokonnak nem fűlik a foga az utazáshoz, ezért állástalan barátnője, Margit jelentkezik Kagitsnál. Mindenki elhallgatja a valódi céljait, másnak adja ki magát, mint aki valójában, és persze abba szeret bele, akibe nem szabadna.

Belépő: 1500 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1000 Ft

JÚLIUS 4., PÉNTEK, 19.00

Egy korty Balkán

A T'Rakija együttes táncháza

Táncra fel! A T'Rakija együttes repertoárja a Balkán nagy részének zenei világát mutatja be; az autentikus népzene irányvonalát követi, melyet személyes gyűjtések felhasználásával és egyedi ötleteikkel gazdagítva adnak elő. Eredeti népi hangszereik garantáltan valódi balkáni hangulatot teremtenek.

A zenekar tagjai:

Mag Tünde – kaval, furulyák, ének

Szick Edit – hegedű

Deli Piroska – brácsstambura, ének

Horváth Edit – basszusgitár

Bonczó Emese – tápan, derbuka

Belépő: 1500 Ft

konkoi x Balla Gergely

JÚLIUS 9., SZERDA, 19.00

konkoi x Balla Gergely koncert

Grócz Bence klasszikus zenei tanulmányai után tíz évig játszott zenekarban, majd ezt követően 2019-ben született meg szólóprojektje, a konkoi. Művei között egyaránt szerepelnek pianínóra, harmóniumra, és analóg szintetizátorra, továbbá elektromos zongorára írt darabok. A gyakran repetitív folyamatzene csendes és lüktető hangzásvilágának váltakozása erős atmoszférát és meditatív állapotot teremt. Erre a monoton pulzáásra csatlakoznak rá Balla Gergely (Platon Karataev) szövegei, melyek a határtalanul igyekeznek súrolni, és a létezés, nem-létezés tengelyén egyensúlyoznak. Ezek a mantra-szerű sorok és a konkoi zenéjének sodrása először találkozik egymással ebben a formában.

Belépő elővételben: 3000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 2000 Ft

Előadás napján a helyszínen: 4000 Ft

JÚLIUS 10., CSÜTÖRTÖK, 19.00

Kvízre fel!

Téma: Jóbarátok

Te is rögtön leteszed a távirányítót, ha belefutsz egy Jóbarátok-epizódba?

Joey összes csajozós szövege ismerős?

Monica minden háklját fel tudod sorolni?

Phoebe összes akkordját felismernéd?

Ha a válasz bármelyik kérdésre igen, akkor várunk filmes kvízestünkre a Quizlanddel közös szervezésben!

Csapatlétszám: 2-5 fő

Belépő: 1000 Ft/fő

A férőhelyek száma limitált.

JÚLIUS 10., CSÜTÖRTÖK, 18.00

AMÁR 70 / SIC TRANSIT GLORIA MUNDI /

Kiállítás megnyitó

Önarcképek egy életmű tükrében

Varga-Amár László egyéni kiállítása

A kiállítás apropója a művész születésnapja – egy ritka alkalom a visszatekintésre. Az AMÁR 70 azonban nem a kerek évfordulóról, sokkal inkább az idő múlásának nyomairól, az önreflexióról és az alkotói identitás változásairól szól. A tárlaton a művész saját magáról készült képeit láthatjuk különböző korszakokból, különböző technikákkal, különböző anyagokból. Az önarcképek nem illusztrációk, hanem személyes lenyomatok: elvont formákban, rétegzett jelentésekben rögzítik azt, ami éppen volt, vagy éppen nincs.

A művek nem egy lineáris pályát rajzolnak ki, hanem széttartó ösvényeket, amelyek egyetlen pontban találkoznak: az alkotó személyében. A változó méretű és anyagú munkák között a látogató hol egy tárgy mögé pillanthat be, hol egy arcot keres egy gesztusban, hol egy tükörként működő felülettel találkozik.

A kiállítás címe – Sic transit gloria mundi – a mulandóságra emlékeztet, de a képek nem veszteségről, hanem inkább a változás szükségszerűségéről beszélnek.

Kurátor: **Rozgonyi Lia**

A belépés ingyenes!

A kiállítás szeptember 6-ig tekinthető meg.

Varga Amár László

Önfej halakkal II,

olaj, vászon 70 x 50 cm, 2023

JÚLIUS 11., PÉNTEK, 19.00

Falka

koncert

Mélység és magasság, szomorúság és vidámság, ének és tánc, kötöttség és szabadság, közösségteremtő energiák: Falka. Egy régóta létező zenei alkotóközösség, amely két éve döntött úgy, hogy zenekarrá formálódik. A mag állandó, a szólisták alkalmanként cserélődhetnek, de a zene ettől csak izgalmasabb, változatosabb lesz. A cél: lebontani a falat a zenekar és a közönség között, hogy a fellépés során egy, a tűz körül üldögélő, éneklő-mozgó, a szertartásban résztvevő közösséggé olvadjunk össze.

A zenekar tagjai: **Kosztolánszki Dominik** – szaxofon, **Ördög Krisztián** – szaxofon, **Udvardi Márton** – trombita, **Baló Sámuel** – zongora, billentyűk, **Schlosser András** – gitár, **Ajtai Péter** – bőgő, **Baló István** – dob, **Richter Ambrus** – dob,

Belépő elővételben: 3000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 2000 Ft

Előadás napján a helyszínen: 4000 Ft

JÚLIUS 16., SZERDA, 19.00

Ephemere

koncert

Az Ephemere formációt két kiváló fiatal énekesnő, Caussanel Izabella és Orbay Lilla alapította. A zenekarban hazai és nemzetközi díjakkal elismert, az új generációhoz tartozó zenészek játszanak. Kompozícióik a XX. század első felének jazz- és szanzonvilágát idézik meg latinos dallamokkal fűszerezve, így teremtik újra a bárok bensőséges, meghitt atmoszféráját.

A zenekar repertoárja rendkívül sokszínű: saját, magyar és francia nyelvű dalok mellett jazzstenderdek, francia szanzonek és világzenei hatások is helyet kapnak rajta, mindezt egyedi hangzásvilággal ötvözve. Idén nyáron megjelent második albumuk Addig megyek címmel, a győri Magyar Kultúra Kiadó gondozásában.

Az Ephemere név a tiszavirág francia megfelelőjéből ered, de a zenekar új jelentéssel ruhazza fel a kifejezést: számukra az újjászületést és a pillanat megélését jelképezi. Az improvizatív jazz játéktílus és a megkomponált zenei elemek kontrasztja azonnal felismerhetővé teszi a formációt.

Közreműködik: **Caussanel Izabella** – ének, **Orbay Lilla** – ének, **Sebestyén Patrik** – trombita, **Bitó János** – harmonika, **Horváth Áron** – cimbalom, **Gyányi Tamás** – nagybőgő

Belépő elővételben: 3000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 2000 Ft

Előadás napján a helyszínen: 3500 Ft

JÚLIUS 17., CSÜTÖRTÖK, 19.00

Maláta és komló, törvény és kard

GASZTROTÖRTÉNELEM SÖRKÓSTOLÓVAL

Szeretted a sört, de keveset tudsz a történetéről? Izgalmas történelmi és gasztronómiai utazásra hívunk, melynek keretében bepillantathatsz a sör múltjába, és megértheted, hogyan alakult ki az az ital, amit ma mindenki ismer. Az este során négy különféle stílusú sört kóstolunk, megismerkedünk a láger, a búzasör, az IPA, és a porter ízével és történetével, valamint betekintést nyerünk a gasztrotörténelembe és megértjük, mi alakítja a sörízlést, hogyan alakítja az ember a sört, és hogyan befolyásolja a sör a történelmet.

Az est házigazdája **Bart Dániel** sörtörténész, az Arany Folyam című könyv szerzője.

Belépő: 6000Ft

JÚLIUS 18., PÉNTEK, 19.00

Mydros

görög táncház

A 2001-ben alapított Mydros zenekar görög és magyar fiatalokból áll, akik a görög zene és tánc örömét szeretnék megosztani mindenkivel. Több mint 1400 fellépéssel hazai és külföldi fesztiválokon, táncházakban, vacsoraesteken képviselik a görög kultúrát. Széles repertoárjukon a görög városi zene mellett hagyományos népzene és mai görög dalok is szerepelnek.

Tagok: **Virágh Lavínia** (ének), **Csyef Athina** (ének), **Sztavropulosz Nikolaosz** (buzuki, gitár), **Smuk Tomi** (ütősök, gitár), **Smuk Gábor** (harmonika, zenekarvezető)

Belépő elővételben: 2000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1500 Ft

Előadás napján a helyszínen: 2500 Ft

JÚLIUS 23., SZERDA, 19.00

Magashegyi Underground Duo

Bocskor Bíborka és Toldi Miklós duója

A Magashegyi Underground énekes és producer-multiinstrumentalista párosa a duó lassan két évtizedes életművéből szemezget intímebb megszólalásban és bensőséges hangulatban. Közös zenekaruk a Petőfi Rádió egyik korai felfedezettjéből lett a magyar alternatív könnyűzenei szcéna egyik meghatározó koncert-zenekarává, Szeplős Váll és Anglia című dalaik hamar ismertté tették őket.

Stílusuk kategorizálhatatlan: városi folkzenéjükben gyakran hallhatunk elektronikus zenei hatásokat és erős slágerszerzői vénájuk ellenére nem félnek a sötétebb tónusoktól sem. Pályafutásuk alatt négy sorlemez és egy versfeldolgozás-albumot adtak ki. A duó formáció lehetővé teszi számukra, hogy olyan dalokat is előadjanak, amelyek a Magashegyi zenekaros koncertjeibe nem, vagy csak különleges, ritka alkalmakkor férnek bele.

Belépő elővételben: 3000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 2000 Ft

Belépő a helyszínen: 4000 Ft

JÚLIUS 24., CSÜTÖRTÖK, 19.00

A legnemesebb ehető virág a rózsza

Kalandozás az ehető virágok világában előadássorozat

Halmos Monika vetített képes előadása kóstolóval. Hogyan került a rózsza, az örök virág, a virágok királynője a konyhába? Az ókori Róma rózszaőrülete, a kolostorkertek gyógynövénye, a kelet édes csemegéje különös utat járt be a gasztrotörténelemben. Vajon ma hogyan tudjuk értelmezni a rózsát, érettek és értők vagyunk-e ahhoz, hogy a rózsát megízleljük? Hogyan lehet ehető rózsánk a kertben, miként és mire használhatjuk fel, mik a rózsza szedésének, feldolgozásának írott és íratlan szabályai? Az előadás után lehetőség nyílik a Rózsakóstoló című receptgyűjtemény megvásárlására, dedikálására.

Belépő: 3500 Ft/fő

JÚLIUS 25., PÉNTEK, 19.00

Frenk akusztik

Frenk ismét elhozza a nagyvárosi éjszakák mámoros illatát a Virág Benedek Házba, ahol minden sláger mögött egy történet, minden dallam mögött egy pillanat lüktet. Frenk énekes-dalszerző, a fülledt lokálok és a hajnalig tartó éjszakai élet krónikása ezúttal régi kedvencekkel és friss szerzeményekkel érkezik, új lemezének anyagával.

(Zene, ami egyszerre különös és magával ragadó, bizarr és erotikával túlfűtött, túlélési útmutató mindazoknak, akik már elvesztek vagy még csak most tévednek bele a városi éjszakák világába.)

Ne maradj le a nyári estek egyik lehangulatósabb koncertjéről, amelyben minden hangjegy egy újabb sötét utcát világít meg.

Belépő elővételben: 4000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 3000 Ft

Belépő a helyszínen: 5000 Ft

Frenk

JÚLIUS 30., SZERDA, 19.00

Napfonat

koncert

A Napfonat energikus, női acapella együttes, ami ütős hangszerekkel teljesedik ki. Öt énekesnő, öt frontember találkozása, öt szabad hang összefonódása.

A Napfonat magyar és más népek kultúrájának közös zenei magjához nyúl, és saját dalaikkal frissen reflektálnak a bennük és körülöttük zajló világra. Polifonikus egységük néha kórusra emlékeztető erővel szól, más-kor egy-egy lány egyéni hang kerül előtérbe. Ötük harmóniáját elemi ritmus kíséri.

A formáció rendszeres fellépője a magyar könnyűzenei és világzenei fesztiváloknak, valamint koncerteztek már Erdélyben, Lengyelországban, Csehországban, Szlovákiában és 2022 telén adventi műsorukkal Észtorországban és Finnországban is bemutatkoztak.

Belépő elővételben: 3000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 2000 Ft

Belépő a helyszínen: 4000 Ft

Gyémánt Bálint trió

JÚLIUS 31., CSÜTÖRTÖK, 21.00

Szíriusz

Márai 125 Kertmozi

Hamza D. Ákos 1924, fekete-fehér magyar játékfilm

1 óra 38 perc

A kissé könnyelmű, de a hölgyek körében nagyon népszerű Tibor Ákos gróf ismertetőjegye, hogy bármilyen örültségben benne van. Az állandó életveszély és a könnyelműen kezelt adósság a mindennapjainak része. Így aztán nem csoda, hogy amikor megismerkedik egy tudóssal, aki időutazási kísérletéhez keres önkéntest, gondolkodás nélkül igent mond. A XVIII. századba kerülve persze fittyet hány a korabeli illemre, és egy gyönyörű velencei énekesnőbe is beleszeret. Az első magyar időutazós sci-fi Karády Katalinnal és Szilassy Lászlóval a főszerepben.

Belépő: 1500 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1000 Ft

AUGUSZTUS 6., SZERDA, 19.00

Gyémánt Bálint trió

Gyémánt Bálint gitárművész új szólólemezen zenei elképzelései, átütő és megragadó dallamai új rétegeket kapnak; egységbe kovácsolódva váltják egymást romantikus akusztikus gitár- és pszichedelikus rockzenei témák. A Vortex of Silence a freiburgi Jazzhaus Records gondozásában lépett ki az európai zenepiacra, és rendhagyó módon a már megszokott digitális platformokon kívül valódi, 180 grammos vinyl korong formájában is elérhető.

Az anyag az elmúlt évek személyes történeteinek és emberi kapcsolódásainak lenyomata, amely a hallgatónak is lehetőséget biztosít arra, hogy újraértelmezze a körülötte lévő világ harmóniáját és diszharmóniáját. Egyetlen térbe kerül a csend és a zaj, együtt táncolnak fények és árnyak, hogy végül a pillanatban elmerülve a hallgató a saját történetét élhesse meg azokon keresztül.

A gitárművész számára a „csend örvénye” korunk gyakori jelenségének szimbóluma, mellyel egy ponton mindannyiunknak szembe kell néznie. Ez a lemez gyújtópont és egyben emlékeztető is lehet, hogy legyen merszünk kiállni egymásért, és merjünk hangjai lenni a hangtalanoknak.

Gyémánt Bálint – gitár

Bartók Vince – basszusgitár

Szabó Dániel Ferenc – dob

Belépő: 3000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 2000 Ft

Előadás napján a helyszínen: 4000 Ft

AUGUSZTUS 7., CSÜTÖRTÖK, 20.30

300 000 pengő az uccán

Márai 125 Kertmozi

Balogh Béla 1937, fekete-fehér magyar filmvígjáték

1 óra 12 perc

A harmincas évek Budapestjén, a külvárosi környezetben játszódó történet középpontjában egy élelmes kis utcagyerek, Sutyi áll, aki szerencsét hoz annak, akit szeret. Ő pedig a szép, fiatal Klári, a kis kézimunkaüzlet tulajdonosa, aki reménytelenül arról ábrándozik, mi lenne, ha megismerkedne az Igazi Férfival. Ezért aztán Sutyi pénzt akar szerezni, hogy Klári méltó férjet találjon magának. A leánykát barátai fantasztikus hozományhoz juttatják. Ráadásul a szerencsés fiatal hölgy megmenti egy fess bankár életét, és segítségével bankrablókat fognak el. Ha egyszer egy üzlet beindul...

Belépő: 1500 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 1000 Ft

AUGUSZTUS 8., PÉNTEK, 19.00

Másik János feat. Zsiványjazz

„Amikor Nagy Ádám bemutatta fiatalabb társait, az első próbaszünetben megkérdeztem: ahonnan ti jöttök, ott mindenki ennyire tehetséges? Donka és Sityu fantasztikus groove-jukkal, Ádám pedig felettük repül – ők a ZsiványJazz! Nagy öröm velük előadni régi és új dalaimat.” – Másik János

A zenekar: **Nagy Ádám** – gitár, Huszka Jenő-díjas zeneszerző, **Siklai István** – basszusgitár, nagybőgő, **Fábry Adonisz** – dobok

A ZsiványJazz akusztikus jazzformáció könnyedebb, populáris hangvétellel, de rengeteg szabad improvizációval és virtuóz rögtönzésekkel tarkított. Repertoárjukon jazzstenderdek és saját szerzemények szerepelnek.

Belépő: 3000 Ft

Kedvezményes jegy I. kerületi lakosoknak: 2000 Ft

Előadás napján a helyszínen: 4000 Ft

Tér-Kép Galéria

JÚLIUS 10., CSÜTÖRTÖK, 18.00

Örömfestészet

Kerekasztal-beszélgetés a műgyűjtőkkel

Milyen kapcsolat fűz egy gyűjtőt Szirtes János képeihez? Hogyan kerülnek az örömből festett alkotások magángyűjteményekbe – és mit mondanak rólunk, a korszakról, a gyűjtőkről? A Tér-Kép Galériában személyes történetek, műgyűjtői szempontok és generációkon átívelő emlékek kerülnek előtérbe.

A beszélgetést vezeti: **Ébli Gábor** kurátor

Résztevők: **Szép Emma** (Szép Péter lánya),

Hunya Gábor, Szirtes Marcell (Szirtes János fia),

Hradszki László

1016 Budapest,

Krisztina körút 83-85.

Nyitvatartás:

kedd-szombat: 14.00-18.00

KIÁLLÍTÁS

Örömfestészet

Szirtes János festményei magángyűjteményekből

„Amikor festek, az mindig örömből jön” vallja Szirtes János. Míg a Várfok Galéria nemrég, a művész 70. születésnapja alkalmából a műteremben frissen készült munkáit mutatta be, a mostani kiállításra több évtizeddel ezelőtti, azóta ritkán látott műveket kölcsönöztünk jeles magánkollekciókból. A válogatás a műfajilag kifejezetten sokoldalú alkotó festészetére összpontosít és egészen a rendszerváltás idején készült, nagy energiát sugárzó képekig nyúl vissza.

Kurátor: **Ébli Gábor** esztéta

A kiállítás szeptember 6-ig tekinthető meg.

Fotó: Törő Balázs

Várnegyed Galéria

1015 Budapest,
Batthyány utca 67.
Nyitvatartás:
szerda: 10.00-18.00
szombat: 10.00-14.00

KIÁLLÍTÁS:

TUFTING 360° – WOOLCANO

A TUFTING 360° – WOOLCANO című kiállítás a kortárs textilművészet egy különleges szeletét mutatja be nemzetközi együttműködésben. Az esemény a V. Nemzetközi Alternatív Textil Symposion keretében valósul meg, amelynek kiindulópontja egy intenzív művésztelepi munka volt a festői somogyi faluban, Kötcsén. Itt, a természet és az elmélyült alkotás közegében készültek el azok az egyedi munkák, amelyek a későbbiekben kiállítási anyaggá formálódtak. A „hand tufting”-technika az utóbbi években túlmutatott a hagyományos szőnyegkészítésen, és egyre inkább önálló kortárs művészeti médiumként jelenik meg.

Kurátorok: **Máthé Andrea, Paczona Márta Éva**
A kiállítás július 12-ig tekinthető meg.

FELHÍVÁS

„Márai Budán” – képzőművészeti pályázat a Márai-év részeként

A Budavári Önkormányzat „Márai Budán” címmel pályázatot hirdet elsősorban az I. kerülethez kötődő alkotóművészek számára festészet, szobrászat, grafika, fotó és más alkalmazott művészeti kategóriákban

A pályázatra professzionális munkákat várunk. Pályázni legfeljebb két, kiállításra kész munkával lehet, szabadon választott technikával. Mellékelni kell az alkotás leírását és a pályázó szakmai életrajzát az I. kerülethez való kötődés indoklásával.

Beadási határidő: 2025. július 15.

Beadás módja: előre egyeztetett helyszínen és időpontban a 06-70/737-9318-as telefonszámon vagy a wagner.rita@maraikult.hu e-mail címen.

A pályamunkákat egy három tagú szakmai zsűri bírálja el.

Díjazás: I. helyezett: 500 000 Ft, II. helyezett: 400 000 Ft, III. helyezett: 300 000 Ft. Községszolgálat: 200 000 Ft

A pályázat további feltételei:
maraikult.hu/marai-sandor-emlekeve

Válasszon helyi idősothont!

Egy szeretetteljes otthon a kerületben

A Szent Benedek szellemiségét követő Szociális Missziótársulat időskorúak tartós bentlakásos, ápoló-gondozó otthona várja jelentkezését!

1013 Budapest,
Krisztina körút 61/a.
06-1/487-7450
szereteto@t-online.hu

KULTÚR- FRÖCCS

A VIRÁG
BENEDEK
HÁZBAN

PEZSEGGJ VELÜNK EGÉSZ NYÁRON!

KONCERTEK • KERTMOZI • KREATÍV FOGLALKOZÁSOK
KIÁLLÍTÁSOK • FRISSÍTŐ FRÖCCSÖK • GARANTÁLT JÓKEDV

2025 JÚLIUS

07.04. 19:00 T'RAKIJÁ TÁNC HÁZ

07.09. 19:00 KONKÓI X BALLA GERGELY

07.11. 19:00 FALKA KONCERT

07.16. 19:00 EPHEMERE KONCERT

07.18. 19:00 MYDROS GÖRÖG TÁNC HÁZ

07.23. 19:00 MAGASHEGYI UNDERGROUND DUO

07.25. 19:00 FRENK KONCERT

07.30. 19:00 NAPFONAT KONCERT

JEGYVÁSÁRLÁS ÉS BŐVEBB INFORMÁCIÓ: WWW.MARAIKULT.HU
CÍM: 1013 BUDAPEST, DÖBRENTÉI UTCA 9.

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

VIRÁG
BENEDEK
• HÁZ •

EGÉSZ NYÁRON SZABAD A PÁLYA!

A CZAKÓ UTCAI SPORT- ÉS SZABADIDŐKÖZPONT
A NYÁRI HÓNAPOKBAN IS VÁRJA A SPORTOLNI VÁGYÓKAT!

- FUTÓKÖR • TENISZPÁLYA •
- FÜVES ÉS MŰFÜVES LABDARÚGÓPÁLYA •
- KÜLTÉRI FITNESS • PINGPONG •
- ÖNTÖTT GUMIBORÍTÁSÚ MULTIFUNKCIÓS PÁLYA •
- RÖPLABDAPÁLYA • TOLLASLABDAPÁLYA •

Sporteszköz-bérlési lehetőség, öltözők, zárható szekrények

I. kerületi lakcímkártyával vagy érvényes lakásbérleti szerződéssel rendelkezők térítésmentesen vehetnek igénybe bizonyos szolgáltatásokat.

A sportközpontban csak bankkártyás fizetésre van lehetőség. A házirend betartása kötelező!

NYITVA TARTÁS:
HÉTFŐ – PÉNTEK: 6.30 – 22.30
SZOMBAT – VASÁRNAP: 8.00–20.00

